

บทที่ 3

กฎหมายเกี่ยวกับแผนฟื้นฟูกิจการในต่างประเทศและในประเทศไทย

ในบทนี้จะกล่าวถึงบทบัญญัติกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับแผนฟื้นฟูกิจการ ตามกฎหมายของต่างประเทศและกฎหมายของประเทศไทย โดยในส่วนกฎหมายต่างประเทศนั้นจะกล่าวถึงกฎหมายของสหรัฐอเมริกา เนื่องจากกฎหมายฟื้นฟูกิจการของสหรัฐอเมริกาคือเป็นต้นแบบของกฎหมายฟื้นฟูกิจการของประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกระบวนการฟื้นฟูกิจการในส่วนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนฟื้นฟูกิจการของประเทศไทย มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับแผนฟื้นฟูกิจการในประเทศสหรัฐอเมริกา

กฎหมายฟื้นฟูกิจการของประเทศสหรัฐอเมริกาคืออยู่ภายใต้ Bankruptcy Code ซึ่งมีการแยกหมวดหมู่ตามประเภทของบุคคล ธุรกิจ หรือหน่วยงานที่ประสบปัญหาทางการเงิน เช่น Chapter 7 เป็นเรื่องของการชำระบัญชี Chapter 13 เป็นเรื่องการประนอมหนี้ก่อนการล้มละลาย สำหรับ Chapter 11 เป็นเรื่องการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ซึ่งมีหลักการเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการและกลไกการฟื้นฟูกิจการดังต่อไปนี้

3.1.1 การเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการ

ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการ (Petitioner) นั้นสามารถเริ่มคดีได้ทั้งลูกหนี้ (Debtor) และเจ้าหนี้ (Creditor) ไม่มีหลักเกณฑ์ว่าต้องมีหนี้สินล้นพ้นตัว (Insolvency Requirement) หากเป็นกรณีเจ้าหนี้ยื่นคำร้องขอให้ลูกหนี้ฟื้นฟูกิจการ (Involuntary Petition) ซึ่งเป็นกรณียื่นขอฟื้นฟูกิจการโดยลูกหนี้ไม่สมัครใจ โดยมีเงื่อนไขว่า หากมีเจ้าหนี้มากกว่า 12 รายการ เริ่มต้นคดีต้องเกิดจากเจ้าหนี้ตั้งแต่ 3 รายขึ้นไป ซึ่งมีหนี้ไม่น้อยกว่า \$14,425 จึงจะมีสิทธิยื่นคำร้อง แต่หากมีเจ้าหนี้ไม่เกิน 12 ราย เจ้าหนี้เพียงรายเดียวที่มีหนี้ไม่น้อยกว่า \$14,425 ก็มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ลูกหนี้ฟื้นฟูกิจการได้¹

¹ U.S.C. Section 303(b).

การยื่นคำร้องขอโดยสมัครใจ (Voluntary Petition) คือการยื่นคำร้องขอให้มีการฟื้นฟูกิจการโดยตัวลูกหนี้เป็นผู้ยื่นคำร้องขอเองด้วยความสมัครใจ แต่ลูกหนี้ที่จะยื่นคำร้องขอจะต้องไม่เป็นนายหน้าค้ำหุ้น ธนาคาร บริษัทประกันภัย โดยลูกหนี้นี้อาจมีสถานะเป็นบุคคลธรรมดา ห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท ในกรณีที่ลูกหนี้เป็นบริษัท การยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการจะต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการบริษัท คำขอดังกล่าวถือเป็นการขอคำสั่งศาลเพื่อบรรเทาความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับกิจการของลูกหนี้เอง โดยลูกหนี้จะไม่ถูกห้ามมิให้ดำเนินกิจการ หรือจัดการทรัพย์สินของตนเองเมื่อมีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการโดยสมัครใจแล้ว การยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการโดยสมัครใจของลูกหนี้สามารถร้องขอได้แม้จะไม่อยู่ในสถานะที่มีหนี้สินล้นพ้นตัว หรือไม่สามารถชำระหนี้ได้ การยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการโดยวิธีการนี้ ไม่ได้มีจุดประสงค์ให้ศาลมีคำพิพากษา แต่เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งอนุมัติให้ใช้กระบวนการภายใต้หมวดที่ 11 (Chapter 11) ซึ่งส่วนมากศาลก็จะอนุญาตให้ลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการทันที โดยเจ้าหนี้หรือผู้มีส่วนได้เสียไม่สามารถคัดค้านได้

ในกรณีลูกหนี้เป็นผู้ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการด้วยตัวเอง ลูกหนี้มีสิทธิ์แต่เพียงผู้เดียวในการยื่นเสนอแผนฟื้นฟูกิจการ โดยลูกหนี้จะต้องยื่นเสนอแผนภายใน 120 วันนับจากวันที่ได้ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ แต่อย่างไรก็ตามผู้มีส่วนได้เสียทั้งหลาย รวมถึงเจ้าหนี้คนใดคนหนึ่ง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ (Trustee) หรือคณะกรรมการเจ้าหนี้ อาจยื่นเสนอแผนฟื้นฟูกิจการแข่งได้ ถ้าปรากฏว่า

1) Trustee ได้รับการแต่งตั้งให้ควบคุมหรือดูแลกิจการของลูกหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ

2) ลูกหนี้ไม่ได้ยื่นเสนอแผนฟื้นฟูกิจการภายในกำหนด 120 วัน

3) ลูกหนี้ยื่นเสนอแผนฟื้นฟูกิจการภายใน 120 วัน แต่ไม่เป็นไปตาม

ข้อกำหนดของกฎหมายที่อาจให้การยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการในกำหนด 180 วัน โดยผู้มีส่วนได้เสียฝ่ายหนึ่งร้องขอต่อศาลก่อนสิ้นระยะเวลา 120 วันหรือ 180 วัน เมื่อศาลได้สวนพิจารณาแล้ว ศาลอาจมีเหตุยกเว้นระยะเวลาหรือขยายระยะเวลา 120 วันหรือ 180 วันอีกก็ได้

อย่างไรก็ตาม กฎหมายฟื้นฟูกิจการของสหรัฐอเมริกาก็ยังให้อำนาจศาลในการแต่งตั้งทรัสต์ดีเข้าไปบริหารจัดการกิจการของลูกหนี้ได้ ถ้าศาลเห็นว่าผู้บริหารลูกหนี้ไม่มีความเหมาะสมหรือไม่มีความสามารถ หรือมีความซื่อสัตย์ต่อการบริหารและจัดการทรัพย์สิน โดยทรัสต์ดีที่ศาลแต่งตั้งนั้นจะต้องเป็นผู้ซึ่งไม่มีส่วนได้เสีย แต่จะเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ และมีความชำนาญในการบริหารทางธุรกิจ

การยื่นคำร้องขอโดยไม่สมัครใจ (Involuntary Petition) คือการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการโดยเจ้าหนี้เป็นการบังคับให้ลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการ โดยลูกหนี้มีสิทธิ์ยื่นคำให้การ

โต้แย้งคำขอได้ในกรณีที่ถูกหนี้เป็นชานา ครอบครัวเกษตรกร หรือองค์กรที่ไม่มีวัตถุประสงค์ในการค้าหากำไร เจ้าหนี้จะยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ไม่ได้

3.1.2 เงื่อนไขการขอให้มีการฟื้นฟูกิจการ

การยื่นคำร้องหรืออุทธรณ์ขอให้มีการฟื้นฟูกิจการได้ในสหรัฐอเมริกาจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1) ลูกหนี้ต้องเป็นบุคคลโดยหมายความรวมถึง บุคคลธรรมดา ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือกิจการที่มีลักษณะเป็นนิติบุคคล แต่ไม่รวมถึงหน่วยงานของรัฐบาล กิจการเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ และองค์กรที่ไม่ประกอบกิจการ

2) ลูกหนี้ต้องไม่เป็นนายหน้าค้าหลักทรัพย์หรือในหน้าสินค้าเกษตรล่วงหน้า

3) คดีที่ขอให้ฟื้นฟูกิจการ ภายใต้ Chapter 11 ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการด้วยเจตนาสุจริต (Good Faith) และไม่มีวัตถุประสงค์อื่นในการเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการนอกจากเพื่อการฟื้นฟูกิจการประสบความสำเร็จ การฟื้นฟูกิจการที่ไม่สุจริต จะถูกยกคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ

4) ภายในระยะเวลา 180 วันก่อนวันยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ต้องไม่ตกเป็นลูกหนี้ในคดีล้มละลายอื่น ซึ่งศาลพิพากษายกคำร้องภายในเงื่อนไขที่ชัดเจน

หลักฐานที่ต้องใช้ในการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ ได้แก่ บัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สิน บัญชีแสดงถึงสถานะทางการเงิน งบการเงิน บัญชีรายชื่อเจ้าหนี้ไม่มีประกันที่มีจำนวนหนี้สูงเป็น 20 อันดับแรกเป็นต้น ถ้าลูกหนี้เป็นนิติบุคคลก็ต้องยื่นบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น ที่อยู่ จำนวนและชนิดของประเภทหุ้นที่ถืออยู่

ข้อกำหนดในเรื่องหลักสุจริต²ในการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ เป็นหลักที่ศาลได้กำหนดขึ้นโดยเงื่อนไขที่ศาลจะมีคำสั่งยกคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่ลูกหนี้มีเจตนาไม่ประสงค์ฟื้นฟูกิจการอย่างแท้จริงเพียงแต่เป็นการหาประโยชน์จากบทบัญญัติที่กฎหมายกำหนด เจตนาจะเป็นสิ่งแสดงถึงความสุจริตของลูกหนี้ ปัจจัยที่พอจะแสดงให้เห็นถึงเจตนาของลูกหนี้ได้ เช่น ลูกหนี้อาศัยระยะเวลาในกระบวนการฟื้นฟูกิจการเพื่อตั้งกิจการขึ้นมาใหม่ และไม่ประสงค์จะฟื้นฟูกิจการที่ยังคงอยู่ในปัจจุบัน หรือมีหลักฐานแสดงให้เห็นว่าลูกหนี้พยายามถ่วงเวลา หรือเรียกไม่ให้เจ้าหนี้ใช้สิทธิ์บังคับชำระหนี้ หรือกิจการของลูกหนี้ไม่อาจฟื้นฟูกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

² U.S.C. Section 1112(b).

ในการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูฟูกิจการตาม Chapter 11 กฎหมายไม่ได้กำหนดเงื่อนไขว่าลูกหนี้ต้องมีหนี้สินล้นพ้นตัวและต้องมีภาระหนี้สินเป็นจำนวนเท่าใดคังนั้น ไม่ว่าลูกหนี้จะมีหนี้สินล้นพ้นตัวหรือไม่ก็ตามก็อาจยื่นคำร้องขอฟื้นฟูฟูกิจการได้ เมื่อลูกหนี้ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูฟูกิจการแล้วไม่สามารถถอนคำร้องขอได้ เพื่อเป็นมาตรการป้องกันมิให้ลูกหนี้ใช้กระบวนการไปในทางทุจริต

3.1.3 ผลของการยื่นคำร้องขอให้ฟื้นฟูฟูกิจการทำให้เกิดสถานะการพักชำระหนี้

(Automatic Stay)

เมื่อศาลมีคำสั่งตามที่ร้องขอแล้วผลที่ตามมา คือ ห้ามมิให้ มีการดำเนินการใดๆ ต่อลูกหนี้ และทรัพย์สินของลูกหนี้ทันทีนับแต่วันนั้น (Order for Relief) ซึ่งเกิดขึ้นโดยผลของกฎหมาย โดยเป็นการห้ามบุคคลใดๆ (All Entities) เข้าไปรบกวนลูกหนี้ ทรัพย์สินของลูกหนี้และทรัพย์สินในกองทรัพย์สินของลูกหนี้ ไม่ว่าด้วยการกระทำในรูปแบบใดๆ เช่น ฟ้องลูกหนี้เป็นคดีแพ่งอื่น บังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษา เข้าควบคุมหรือครอบครองทรัพย์สินในกองทรัพย์สิน รวมทั้งก่อให้เกิด ใช้สิทธิยึดหน่วง หรือบังคับชำระหนี้จากหลักประกันที่เป็นทรัพย์สินในกองทรัพย์สิน นอกจากนี้ ห้ามมิให้หักกลบลบหนี้กับหนี้อื่นที่เจ้าหนี้ออกก่อนวันเริ่มต้นคดี และห้ามดำเนินคดีลูกหนี้ต่อศาลภาษีอากร

ภาวะหยุดพักการชำระหนี้ (Automatic Stay)³ คู่คุ้มครองลูกหนี้มีผลทางกฎหมาย ดังนี้

- 1) การเริ่มต้นหรือจะทำต่อไปรวมถึงการออกคำสั่งหรืออาศัยกระบวนการใดๆ ในทางกฎหมาย ทางปกครอง หรือการกระทำอย่างอื่นอันมีผลกระทบต่อตัวลูกหนี้ซึ่งกระบวนการนี้อาจเริ่มต้นมาก่อนที่มีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูฟูกิจการ เจ้าหนี้จะถูกห้ามไม่ให้ฟ้องลูกหนี้เป็นคดีต่อศาล
- 2) การบังคับคดีตามคำพิพากษา ซึ่งศาลได้พิพากษาไว้ก่อนที่จะมีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูฟูกิจการอันมีผลบังคับกับตัวลูกหนี้หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ ซึ่งได้แก่ การขอออหมายบังคับคดีแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี การยึดอายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ รวมไปถึงการขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าว
- 3) การกระทำใดๆอันเป็นการเข้าครอบครองทรัพย์สินของลูกหนี้หรือเข้าไปจัดการ หรือควบคุมการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ไม่ว่าจะโดยอาศัยกระบวนการทางกฎหมายหรืออาศัยเหตุอื่นๆ นอกจากนี้ ยังคุ้มครองถึงทรัพย์สินของบุคคลภายนอกที่อยู่ในความครอบครองของลูกหนี้ด้วย การก่อให้เกิด ทำให้สมบูรณ์ หรือบังคับตามสิทธิยึดหน่วงในทรัพย์สินของลูกหนี้

³ U.S.C. Section 362.

- 4) การก่อให้เกิด ทำให้สมบูรณ์ หรือบังคับตามสิทธิยึดหน้าวงในทรัพย์สินของลูกหนี้ ซึ่งลูกหนี้ได้ให้ไว้เป็นประกันหนี้ในมูลแห่งหนี้เกิดขึ้นก่อนวันยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ
- 5) การเรียกเก็บเงิน ประเมินจำนวนหนี้ หรือบังคับชำระหนี้จากลูกหนี้ ในมูลหนี้ที่เกิดขึ้นก่อนวันยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ ซึ่งรวมถึงการมีหนังสือแจ้งให้ลูกหนี้ชำระหนี้
- 6) การหักกลบลบหนี้กับลูกหนี้ ในมูลหนี้ที่เกิดขึ้นก่อนวันยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ
- 7) การเริ่มต้นหรือกระทำต่อไปซึ่งกระบวนการเรียกเก็บภาษีอากรจากลูกหนี้ โดยสารภาษีของรัฐ

ข้อห้ามตามสถานะพักการชำระหนี้ (Automatic Stay) จะคุ้มครองแต่เฉพาะลูกหนี้และกองทรัพย์สินของลูกหนี้เท่านั้น ไม่คุ้มครองไปถึงการดำเนินการใดๆ ต่อบุคคลที่สาม เช่น ผู้ค้าประกัน แต่อย่างไรก็ตามศาลมีอำนาจออกคำสั่งเพื่อคุ้มครองบุคคลที่สาม หรือทรัพย์สินของบุคคลที่สาม ดังกล่าวได้

กฎหมายฟื้นฟูกิจการของสหรัฐอเมริกานั้นมีแนวคิดในเรื่องลูกหนี้ในกระบวนการฟื้นฟูกิจการ Debtor in Possession กล่าวคือจะให้อำนาจลูกหนี้ในการดำเนินการกระบวนการฟื้นฟูกิจการ มีอำนาจจัดการทรัพย์สิน โดยการควบคุมของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ รวมไปถึงลูกหนี้ยังมีสิทธิเสนอแผนที่จะทำการชำระบัญชีได้ด้วย⁴ โดยลูกหนี้ต้องมีหน้าที่รายงานสถานะทรัพย์สินและหนี้สิน และจัดทำรายงานส่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ นอกจากนี้ลูกหนี้ยังมีอำนาจอื่นโดยการอนุมัติของศาล เช่น การจ้างผู้ประเมินราคา การดำเนินการประมูล และวิชาชีพอื่นเพื่อช่วยลูกหนี้ในคดีฟื้นฟูกิจการ รวมไปถึงการดำเนินการตามคำสั่งศาลภายหลังศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน เช่น การจัดทำบัญชีครั้งสุดท้าย ในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในกระบวนการฟื้นฟูกิจการ (Debtor in Possession) นั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของรัฐจะเป็นผู้ควบคุมดูแลและตรวจสอบ

3.1.4 ผู้มีสิทธิเสนอแผนฟื้นฟูกิจการ

ในการเสนอแผนฟื้นฟูกิจการ ลูกหนี้มีสิทธิพิเศษในการเสนอแผนฯ ก่อน ซึ่งเป็นสิทธิแต่ผู้เดียว (Exclusive Right) โดยจะยื่นเข้ามาพร้อมกับการยื่นคำร้องขอหรือเสนอแผนภายใน 120 วัน หลังจากศาลมีคำสั่งก็ได้ กำหนดเวลาดังกล่าวอาจขยายได้หากเป็นกรณีที่มีการตั้งทรัสต์ โดยยื่นคำร้องต่อศาล ซึ่งศาลมีอำนาจขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกิน 18 เดือน⁵ ภายหลังระยะเวลา (Exclusive Period) สิ้นสุด เจ้าหนี้หรือทรัสต์อาจจะขอเสนอแผนเข้ามา

⁴ U.S.C. Section 1107.

⁵ U.S.C. Section 1121(b)(d).

แข่งขันและเจ้าหน้าที่ของรัฐ (The U.S. Trustee) จะไม่เสนอแผนแข่ง ซึ่งการที่กฎหมายบัญญัติให้เจ้าหน้าที่มีสิทธิเสนอแผนแข่งนั้นก็เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ลูกหนี้เสนอแผนฟื้นฟูกิจการภายในระยะเวลาที่กำหนด (Exclusive Period)

ในการเสนอแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ลูกหนี้ต้องแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สินโดยละเอียด (Disclosure Statement)⁶ ก่อนที่จะมีการลงมติยอมรับแผน โดยใน Disclosure Statement นั้น ต้องแสดงถึงรายละเอียดโดยเปิดเผยสถานะทางการเงินของลูกหนี้ทั้งทรัพย์สินและหนี้สินอย่างละเอียดและมีข้อมูลอย่างเพียงพอ (Adequate Information) เกี่ยวกับภาระหน้าที่ของลูกหนี้ เพื่อให้เจ้าหนี้และผู้มีส่วนได้เสียในกิจการ เช่น ผู้ถือหุ้น เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจว่าจะเห็นชอบด้วยแผนหรือไม่

ในธุรกิจขนาดเล็ก ศาลอาจกำหนดว่าไม่จำเป็นต้องทำรายการ Disclosure Statement โดยกำหนดให้ในแผนฟื้นฟูกิจการต้องมีรายละเอียดอย่างเพียงพอ

ภายหลังจากที่ลูกหนี้ยื่นรายการ Disclosure Statement ศาลต้องไต่สวนเพื่อมีคำสั่งว่าจะอนุมัติ Disclosure Statement หรือไม่ และจะไม่มีการยอมรับหรือปฏิเสธแผนฟื้นฟูกิจการในที่ประชุมเจ้าหนี้จนกว่าศาลจะมีคำสั่งยอมรับ Disclosure Statement

ข้อยกเว้นประการหนึ่งที่ศาลไม่จำเป็นต้องสั่งยอมรับ Disclosure Statement คือ ในกรณีที่ลูกหนี้ได้เจรจากับเจ้าหนี้รายสำคัญเกี่ยวกับแผนฟื้นฟูกิจการเรียบร้อยแล้ว (Prepacked) ซึ่งในการยื่น Disclosure Statement นั้น ผู้ทำแผนต้องส่งไปที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของรัฐ เจ้าหนี้ทุกรายและผู้ถือหุ้น โดยในภายหลังจากที่ศาลมีคำสั่งยอมรับ Disclosure Statement ของลูกหนี้แล้วผู้เสนอแผนฟื้นฟูกิจการมีสิทธิขอให้เจ้าหนี้มีมติยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการได้ และเจ้าหนี้ก็มีสิทธิปฏิเสธแผนได้เช่นกัน

ในการเสนอแผนฟื้นฟูกิจการให้เจ้าหนี้มีมติยอมรับแผนนั้นผู้ทำแผนต้องส่งเอกสารเหล่านี้ไปที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เจ้าหนี้ทุกราย และผู้ถือหุ้น เอกสารประกอบด้วย

- 1) แผน หรือสรุปแผนที่ถูกอนุมัติโดยศาล
- 2) Disclosure Statement ที่ถูกอนุมัติโดยศาล
- 3) การแจ้งเวลาที่ขอมติยอมรับหรือปฏิเสธแผน
- 4) คำแนะนำ คำสั่ง หรือความเห็นต่างๆ ของศาล

⁶ U.S.C. Section 1125.

นอกจากนี้ยังต้องแจ้งระยะเวลาการคัดค้านคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ แจงวัน เวลา สำหรับการไต่สวน ในการไต่สวนการเห็นชอบด้วยแผนของศาล และวิธีลงคะแนนสำหรับการยอมรับและเห็นชอบด้วยแผน

ในการฟื้นฟูกิจการของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยหลักจากกำหนดให้ลูกหนี้เป็นผู้บริหารกิจการต่อไป แต่ก็มีหลายกรณีที่ฝ่ายบริหารกิจการของลูกหนี้อาจถูกแทนที่โดยบุคคลที่ศาลแต่งตั้งเรียกว่าผู้จัดการทรัพย์สิน (Trustee) ทั้งนี้เนื่องจากศาลเห็นว่าฝ่ายบริหารของลูกหนี้ดำเนินกิจการไปในทางฉ้อฉล ไม่สุจริต ขาดประสิทธิภาพ หรือมีการบริหารงานที่ผิดพลาดอย่างร้ายแรง ไม่ว่าจะเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นก่อนหรือหลังการขอให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ก็ตาม

3.1.5 การยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ

เมื่อผู้เสนอแผนฟื้นฟูกิจการ ได้จัดทำแผนฟื้นฟูกิจการเสร็จแล้ว แผนฟื้นฟูกิจการก็จะถูกนำเสนอไปให้บรรดาผู้ทรงสิทธิ์เรียกร้องหรือผลประโยชน์พร้อมกับรายงานเปิดเผยข้อมูลลูกหนี้และบัตรออกเสียงลงคะแนน เพื่อให้บรรดาเจ้าหนี้ได้พิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการ รายละเอียดคือ

3.1.5.1 รายงานเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับลูกหนี้ (Disclosure Statement)

โดยก่อนที่จะมีการเสนอแผนฟื้นฟูกิจการให้กับบรรดาเจ้าหนี้ กฎหมายกำหนดให้ผู้เสนอแผนต้องจัดทำรายงานการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับลูกหนี้ ซึ่งรายงานการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับลูกหนี้จะเป็นสิ่งที่ช่วยชักจูงใจให้บรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายลงมติยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ และการชักชวนให้ลงมติยอมรับหรือปฏิเสธแผนฟื้นฟูกิจการของเจ้าหนี้ทั้งหลายไม่อาจกระทำได้จนกว่าจะได้มีการนำเสนอรายงานการเปิดเผยข้อมูลที่ศาลได้เห็นชอบแล้วและเพื่อแผนฟื้นฟูกิจการหรือแผนฟื้นฟูกิจการโดยย่อไปยังบรรดาเจ้าหนี้ทั้งหลายแล้ว⁷

เหตุที่กฎหมายต้องให้มีการนำเสนอรายงานการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับลูกหนี้ไปยังบรรดาเจ้าหนี้ก่อนที่จะให้มีการชักชวนให้ลงมติว่าจะยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการก็เพื่อให้บรรดาเจ้าหนี้ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจว่าจะลงมติประการใด และเพื่อป้องกันการผิดพลาดของข้อมูลในรายงานกฎหมายจึงกำหนดให้ก่อนที่จะนำเสนอรายงานดังกล่าวให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ รายงานการเปิดเผยข้อมูลนั้นจะต้องได้รับความเห็นชอบจากศาลแล้ว

รายงานการเปิดเผยข้อมูลนั้นผู้เสนอแผนจะยื่นมาพร้อมกับแผนฟื้นฟูกิจการหรือจะยื่นส่งภายหลังภายในเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้ เมื่อศาลได้รับรายงานการเปิดเผยข้อมูลแล้ว ศาลจะนัดพิจารณาว่ารายงานการเปิดเผยข้อมูลนั้นมีข้อมูลที่เพียงพอหรือไม่ โดยสารจากแจ้งกำหนดนัด

⁷ U.S.C. Section 1125 (b).

พิจารณาดังกล่าวให้แก่ลูกหนี้ ทรัสต์ บรรดาเจ้าหนี้และคู่สัญญาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการแจ้งกำหนดดังกล่าวศาลจะต้องแจ้งล่วงหน้าก่อนไม่น้อยกว่า 25 วันก่อนการพิจารณา

ในการพิจารณารายงานการเปิดเผยข้อมูลของศาล ศาลจะพิจารณาว่า รายงานการเปิดเผยข้อมูลนั้นมีข้อมูลที่เพียงพอหรือไม่ ซึ่งอาจมีข้อมูลที่เพียงพอศาลสามารถเห็นชอบรายงานการเปิดเผยข้อมูลกันได้ โดยไม่ต้องมีการตีราคาหรือประเมินทรัพย์สินของลูกหนี้

อย่างไรจะถือว่ารายงานเปิดเผยข้อมูลนั้นมีข้อมูลที่เพียงพอ กฎหมาย⁸ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่าคือ ข้อมูลที่ระบุประเภทและรายละเอียดของข้อมูลลูกหนี้อย่างเพียงพอให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยแสดงถึงสถานภาพและประวัติของลูกหนี้ รวมทั้งสถานะของสมุดบัญชีและบันทึกต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถให้นักลงทุนที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกับผู้ทรงสิทธิ์เรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องในแต่ละลำดับชั้น ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับแผนฟื้นฟูกิจการ ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของแผนฟื้นฟูกิจการ

เมื่อศาลพิจารณารายงานการเปิดเผยข้อมูลแล้วเห็นว่า มีข้อมูลที่เพียงพอศาลก็จะเห็นชอบต่อรายงานการเปิดเผยข้อมูลนั้น เมื่อศาลเห็นชอบกับรายงานการเปิดเผยข้อมูลแล้ว ผู้เสนอแผนจะส่งรายงานการเปิดเผยข้อมูลนั้นให้แก่บรรดาผู้ทรงสิทธิ์เรียกร้องหรือผลประโยชน์ ซึ่งในลำดับชั้นสิทธิ์เรียกร้องหรือผลประโยชน์เดียวกันจะได้รับรายงานการเปิดเผยข้อมูลที่เหมือนกันไม่ว่าจะเป็นเรื่องจำนวนรายละเอียดและประเภทของข้อมูล⁹

เหตุผลที่ลำดับชั้นของสิทธิ์เรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่ต่างกันอาจได้รับรายงานการเปิดเผยข้อมูลที่ต่างกัน ก็เนื่องจากชั้นของสิทธิ์เรียกร้องหรือผลประโยชน์ชั้นหนึ่งอาจเกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ของลูกหนี้อย่างหนึ่ง ส่วนชั้นของสิทธิ์เรียกร้องหรือผลประโยชน์อีกชั้นหนึ่งอาจไม่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินของลูกหนี้เลย แต่อาจเกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของลูกหนี้เท่านั้น ฉะนั้นแต่ละชั้นที่แตกต่างกันอาจได้รับรายงานการเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างกัน เอกสารนั้นไม่ยึดยาวสำหรับชั้นสิทธิ์เรียกร้องหรือผลประโยชน์บางชั้นจะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการด้วย

3.1.5.2 ขั้นตอนการยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ

เมื่อศาลได้ให้ความเห็นชอบและได้มีการนำส่งรายงานการเปิดเผยข้อมูลและแผนฟื้นฟูกิจการให้แก่บรรดาเจ้าหนี้แล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือขั้นตอนการให้บรรดาชั้นของสิทธิ์เรียกร้องหรือผลประโยชน์ได้ลงมติว่าจะยอมรับหรือปฏิเสธแผนฟื้นฟูกิจการ ซึ่งแต่ละชั้นของสิทธิ์เรียกร้องหรือผลประโยชน์จะแยกกันลงมติว่าจะยอมรับหรือปฏิเสธการฟื้นฟูกิจการ โดยสารจะเป็นผู้กำหนด

⁸ U.S.C. Section 1125(a)(2).

⁹ U.S.C. Section 1125 (C).

วันในการลงลงมติ ก่อนมีการออกเสียงลงมติดังกล่าวจะต้องมีการชักชวนก่อนโดยผู้เสนอแผนจะชักชวนบรรดาผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ให้มีการยอมรับแผนพื้นฟูกิจการ ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับแผนพื้นฟูกิจการก็อาจชักชวนให้บรรดาผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ปฏิเสธไม่ยอมรับแผนพื้นฟูกิจการได้เช่นกัน

บุคคลที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนว่าจะยอมรับหรือปฏิเสธแผนพื้นฟูกิจการ คือ ผู้ทรงสิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่สิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ได้ได้รับอนุญาตให้ลงมติและในกรณีที่รัฐเป็นเจ้าของหรือผู้มีส่วนได้เสีย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีสิทธิที่จะออกเสียงลงคะแนนว่าจะยอมรับหรือปฏิเสธแผนพื้นฟูกิจการในนามของประเทศสหรัฐอเมริกาได้¹⁰

ในกรณีที่สิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ได้รับอนุญาตทั้งในส่วนที่เป็นสิทธิเรียกร้องที่มีประกันและสิทธิเรียกร้องที่ไม่มีประกัน ในการออกเสียงยอมรับหรือปฏิเสธแผนพื้นฟูกิจการ ถ้าสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้รายใดอย่างถูกต้องแย้งอยู่ ศาลสามารถที่จะอนุญาตเป็นการชั่วคราวในจำนวนที่ศาลเห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการออกเสียงลงคะแนนได้ อย่างไรก็ตามหากตอบมาปรากฏว่าศาลได้ออนสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้รายใด ศาลสามารถถอนการออกเสียงยอมรับหรือปฏิเสธของเจ้าหนี้รายนั้นได้

ลำดับชั้นของสิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่มีสิทธิออกเสียงว่าจะยอมรับหรือปฏิเสธแผนพื้นฟูกิจการจะต้องเป็น เจ้าหนี้ชั้นที่ได้รับผลกระทบกระเทือนจากแผนพื้นฟูกิจการ ส่วนลำดับชั้นของสิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่ไม่ถูกกระทบกระเทือนจากแผนพื้นฟูกิจการ หมายความว่าได้ยอมรับแผนพื้นฟูกิจการแล้ว¹¹ และลำดับชั้นเจ้าหนี้ใดไม่ได้รับชำระหนี้ภายใต้แผนพื้นฟูกิจการ หมายความว่าลำดับชั้นเจ้าหนี้ได้รับปฏิเสธแผนพื้นฟูกิจการ¹²

แผนพื้นฟูกิจการจะถือว่าได้รับการยอมรับจากชั้นเจ้าหนี้ใดก็ต่อเมื่อปรากฏว่า ในชั้นเจ้าหนี้หรือสิทธิเรียกร้องนั้นมีจำนวนสมาชิกออกเสียงยอมรับมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกในชั้นนั้นและจำนวนหนี้ของสมาชิกที่ยอมรับมีไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนหนี้ในชั้นนั้น โดยในการนับคะแนนเสียงจะนับจากจำนวนสมาชิกที่มาประชุมและออกเสียงลงคะแนนเท่านั้นไม่ได้นับจากจำนวนสมาชิกทั้งหมดในชั้นนั้นและหากชั้นของเจ้าหนี้ที่ถูกกระทบกระเทือนจากแผนพื้นฟูกิจการอย่างน้อยที่สุด 1 ชั้น ยอมรับแผนพื้นฟูกิจการ ศาลอาจเห็นชอบด้วยแผนพื้นฟูกิจการนั้นได้¹³

¹⁰ U.S.C Section 1126(a).

¹¹ U.S.C Section 1126(f).

¹² U.S.C Section 1126(g).

¹³ U.S..C Section 1129(a).

กล่าวโดยสรุป การยอมรับแผนฟื้นฟู แผนต้องได้รับความเห็นชอบของเจ้าหนี้ทุกประเภท¹⁴ โดยต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนเจ้าหนี้ทั้งหมดที่มีสิทธิเรียกร้องประเภทเดียวกันซึ่งมีมูลหนี้เกินสองในสามของหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้ประเภทนั้น หรือมีเจ้าหนี้อย่างน้อย 1 กลุ่มยอมรับแผน และต้องได้รับการยืนยันจากศาล โดยศาลมักจะยืนยันตามแผนฟื้นฟูกิจการหากพิจารณาพบว่ามีข้อมูลถูกต้อง

เมื่อศาลมีคำสั่งยืนยันแผนฟื้นฟูแล้ว เจ้าหนี้ที่พึ่งต้องผูกพันตามแผนฟื้นฟูด้วย และกองทัพสินของลูกหนี้ต้องตกอยู่ภายในบังคับแผนฟื้นฟูกิจการ

3.1.6 การเสนอแผนฟื้นฟูกิจการโดยบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่ลูกหนี้

ในทางปฏิบัติลูกหนี้มักจะขอขยายระยะเวลาทั้งการเสนอแผน (Planning Filing) ซึ่งขอขยายระยะเวลาได้ไม่เกิน 18 เดือน และการขอขยายระยะเวลาให้ยอมรับแผน (Plan Acceptance) ซึ่งขอขยายระยะเวลาได้ไม่เกิน 20 เดือน ก่อนมีการเสนอแผนแข่งขัน กล่าวคือ หากระยะเวลาเสนอแผนฟื้นฟูกิจการ หรือระยะเวลาให้ยอมรับแผน (Exclusive Period) สิ้นสุดลงก่อนลูกหนี้เสนอแผนและได้รับการยอมรับแผน ฝ่ายอื่นที่มีส่วนได้เสียในคดีฟื้นฟูกิจการ เช่น เจ้าหนี้ มีสิทธิยื่นเสนอแผนฟื้นฟูกิจการได้¹⁵

ในกรณีที่มีการแข่งขันในการเสนอแผนฟื้นฟูกิจการระหว่างผู้มีส่วนได้เสียและลูกหนี้ ในกรณีที่มีการแต่งตั้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือทรัสต์เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือทรัสต์ ต้องมีการเสนอแผนด้วย หากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือทรัสต์ไม่เสนอแผนแข่งก็ต้องแสดงเหตุผล ในบางกรณีเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือทรัสต์ อาจเสนอให้มีการเปลี่ยนแปลงของคดีจากคดีฟื้นฟูกิจการสู่การล้มละลาย

ในกรณีที่ผู้เสนอแผนเป็นบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ลูกหนี้ก็ต้องมีหน้าที่ เช่น การเปิดเผยข้อมูลทำ Disclosure Statement และต้องมีการเชื่อเชิญให้ยอมรับแผน

3.1.7 รายละเอียดของแผนฟื้นฟูกิจการ

การแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้หรือผลประโยชน์ตามกฎหมายฟื้นฟูกิจการของสหรัฐอเมริกา เป็นสิ่งที่ผู้เสนอแผนฟื้นฟูกิจการต้องระบุไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการ ซึ่งการแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้หรือผลประโยชน์จะเกี่ยวเนื่องกับการพิจารณาและลงมติยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการของที่ประชุมเจ้าหนี้ และการเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการของศาล เนื่องจากในการพิจารณาและลงมติยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ จะต้องให้เจ้าหนี้แต่ละกลุ่มลงมติว่าจะยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการหรือไม่

¹⁴ U.S.C. Section 1129(a)(7).

¹⁵ U.S.C. Section 1127(a).

หลักเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้หรือผลประโยชน์ ตามกฎหมายกำหนดให้เจ้าหนี้ที่มี สิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันต้องมีสาระสำคัญเหมือนกัน ด้วยเหตุนี้ในการ จัดแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้หรือผลประโยชน์ สิทธิเรียกร้องที่มีประกันจะไม่ถูกจัดอยู่ในชั้นเดียวกับสิทธิ เรียกร้องที่ไม่มีประกัน เจ้าหนี้จำนองอสังหาริมทรัพย์จะไม่ถูกจัดให้อยู่ในชั้นเดียวกับเจ้าหนี้ผู้ทรง หลักประกันในสังหาริมทรัพย์

ในการจัดแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้หรือผลประโยชน์นั้น ตามกฎหมายฟื้นฟูกิจการของ สหรัฐอเมริกาจะแบ่งกลุ่มเจ้าหนี้หรือผลประโยชน์อย่างน้อยออกเป็น 4 ชั้น คือ สิทธิเรียกร้องที่มี บุริมสิทธิ (Priority Claims) สิทธิเรียกร้องที่มีประกัน (Secured Claims) สิทธิเรียกร้องที่ไม่มี ประกัน (Unsecured Claims) และผู้มีส่วนได้เสียในกิจการหรือผู้ถือหุ้น (Ownership Interests)

กล่าวโดยสรุปเจ้าหนี้ที่ถูกจัดกลุ่มๆ และการยอมรับแผนฟื้นฟูของเจ้าหนี้แต่ละกลุ่ม (Accept the Plan) เงื่อนไขคือ แผนต้องถูกยอมรับโดยจำนวนเจ้าหนี้ 2 ใน 3 ซึ่งมีมูลหนี้มากกว่าร้อยละ 50 ภายในกลุ่ม

ถ้ามีกลุ่มเจ้าหนี้ที่ได้รับชำระไม่เต็มตามชำระหนี้ (Impaired Classes) และไม่ยอมรับแผน ศาลมีอำนาจเห็นชอบด้วยแผนถ้ามีเจ้าหนี้อย่างน้อย 1 กลุ่มที่มีใช่เป็นบุคคลภายในของลูกหนี้ (Insiders) ยอมรับแผน นอกจากนี้กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับชำระไม่เต็มจำนวนจะถูกบังคับให้ ยอมรับแผนด้วย¹⁶

ผู้เสนอแผนสามารถแก้ไขแผนได้เสมอ ก่อนศาลเห็นชอบด้วยแผน โดยแผนที่ถูกแก้ไขต้อง เป็นไปตามหลักเกณฑ์ใน Chapter 11 นอกจากนี้ ในภาพรวมของกฎหมายฟื้นฟูกิจการของ สหรัฐอเมริกานั้นจะปล่อยให้เป็นการตกลงร่วมกันของลูกหนี้เจ้าหนี้ที่จะระงับหนี้สินระหว่าง กัน โดยจัดให้มีกลไกที่ทำหน้าที่แบบ “คนกลาง” เข้ามาเป็นผู้ทำหน้าที่คอยประสานงาน และเมื่อมี เหตุสำคัญยิ่ง เช่น การยื่นยื่นแผนฟื้นฟูกิจการ หรือมีเหตุการณ์ที่จำเป็นต้องขออำนาจศาล เช่น การ ขอให้ยกเว้น Automatic Stay การสั่งว่าไม่เป็นทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้นไม่อยู่ในกองทรัพย์สิน ของลูกหนี้ (Exempted Property) ซึ่งล้วนแต่เป็นบทบัญญัติที่เป็นบทสันนิษฐานทางกฎหมายจึง ต้องนำเรื่องขึ้นสู่ศาล ซึ่งแม้กฎหมายจะกำหนดให้ต้องเสียเวลาในชั้นศาล แต่ก็ได้บัญญัติเกี่ยวกับ กรอบระยะเวลาไว้ด้วย เพื่อให้กระบวนการเป็นไปโดยไม่ชักช้า เช่น การสั่งยก Automatic Stay ซึ่งศาลต้องมีคำสั่งภายใน 30 วัน นับแต่ได้รับคำร้องขอ เป็นต้น

¹⁶ U.S.C. Section 1129(a)(10).

3.1.8 การควบคุมและตรวจสอบแผนฟื้นฟูกิจการ

หลังจากที่ศาลมีคำสั่งให้ลูกหนี้ฟื้นฟูกิจการแล้ว ก็จะมีการตั้งคณะกรรมการเจ้าหนี้ขึ้นมา เพื่อเป็นตัวแทนของเจ้าหนี้ไม่มีประกันในการดูแลรักษาผลประโยชน์ของเจ้าหนี้ ซึ่งตามกฎหมายฟื้นฟูกิจการของสหรัฐอเมริกา จะให้อำนาจคณะกรรมการเจ้าหนี้เข้าไปตรวจสอบสถานะทางการเงิน และการดำเนินกิจการของลูกหนี้ได้ซึ่งส่วนมาก คณะกรรมการเจ้าหนี้จะเรียกประชุมฝ่ายบริหารของลูกหนี้ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องงบดุล งบกำไรขาดทุน หรือกระแสเงินสด ตลอดจนแผนการดำเนินธุรกิจของลูกหนี้ และเพื่อตรวจสอบถึงสาเหตุที่ทำให้ธุรกิจประสบปัญหาทางการเงิน และเพื่อหาหนทางแก้ไขปัญหาของธุรกิจของลูกหนี้

นอกจากนี้ ทรัสตี ก็ได้รับอำนาจตามกฎหมายให้เข้าไปควบคุมดูแลการดำเนินกิจการของลูกหนี้ด้วย โดยในบางครั้งกฎหมายได้บางข้อกำหนดให้ลูกหนี้ที่อยู่ในระหว่างฟื้นฟูกิจการต้องส่งงบการเงินอย่างละเอียดให้กับทรัสตี เพื่อตรวจสอบด้วย แต่อย่างไรก็ตามศาลก็ยังคงควบคุมดูแลการดำเนินงานของลูกหนี้ด้วย เมื่อมีการร้องขอจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากแผนฟื้นฟูกิจการ¹⁷

3.1.9 มาตรการการลงโทษ

กฎหมายฟื้นฟูกิจการของสหรัฐอเมริกามีได้มีบทบัญญัติลงโทษทางอาญาในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ทำแผน สำหรับมาตรการลงโทษในกรณีที่ผู้ทำแผนฟื้นฟูกิจการในกรณีทุจริต ประพฤติมิชอบ กฎหมายฟื้นฟูกิจการของสหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้ศาลมีอำนาจแต่งตั้งผู้ตรวจสอบ (Examiner)¹⁸ เข้าไปสอบสวนค้นหาข้อเท็จจริงในกรณีที่ลูกหนี้ฟื้นฟูกิจการฉ้อฉล หรือไม่สุจริต โดยผู้ตรวจสอบจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถมีคุณสมบัติในการตรวจสอบด้านบัญชี และมีวิธีรายงานให้เห็นได้ชัดเจนถึงความฉ้อฉล หรือความไม่สุจริตในทางธุรกิจ ซึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกาได้นำมาช่วยเหลือให้ข้อเท็จจริงแก่ศาล โดยมีหน้าที่การแนะนำให้ศาลเกี่ยวกับกรณีฉ้อฉล หรือไม่สุจริต และสามารถเป็นแนวทางในการวินิจฉัยความทุจริตที่อาจจะเกิดขึ้นในแต่ละกรณี

3.2 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับแผนฟื้นฟูกิจการของประเทศไทย

มาตรการฟื้นฟูกิจการได้ถูกบรรจุไว้เป็นส่วนหนึ่งของพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ในหมวดที่ 3/1 กระบวนพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการ (มาตรา 90/1-90/90) เป็น

¹⁷ U.S.C Section 1108.

¹⁸ U.S.C Section 1104(c).

มาตรการที่ต้องการแก้ไขนิติบุคคลที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวให้กลับมามีสภาพที่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้โดยไม่ต้องล้มละลาย

หลักการที่สำคัญของระบบการฟื้นฟูกิจการนิติบุคคลที่มีหนี้สินล้นพ้นตัว คือ การเปลี่ยนตัวผู้บริหารกิจการของลูกหนี้ในช่วงที่มีการฟื้นฟู อันจะทำให้ผู้บริหารเดิมของนิติบุคคลนั้นจะไม่มีอำนาจจัดการอีกต่อไป จนกว่าการฟื้นฟูกิจการจะประสบความสำเร็จ แล้วจะคืนอำนาจการบริหารจัดการนิติบุคคลให้แก่ผู้จัดการเดิมของนิติบุคคลนั้น กฎหมายได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการฟื้นฟูกิจการเป็นเวลาห้าปี

กระบวนการที่สำคัญอันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการบริหารและการจัดการของนิติบุคคลที่มีหนี้สินล้นพ้นตัว ก็คือการร้องขอต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งฟื้นฟูกิจการ ผู้ที่ร้องขอ อาจเป็นเจ้าหนี้ หรือนิติบุคคลที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวก็ได้ การที่ศาลจะมีคำสั่งอนุญาตให้มีฟื้นฟูกิจการหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับว่านิติบุคคลนั้นอยู่ในสภาพที่สามารถฟื้นฟู่ได้หรือไม่ กล่าวคือหากปรากฏว่านิติบุคคลที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวอยู่ในสภาพที่สามารถฟื้นฟู่ได้ ศาลจะมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ หากเป็นที่เห็นได้ชัดว่าไม่สามารถฟื้นฟู่ได้ก็จะมีคำสั่งยกคำร้องขอฟื้นฟู เมื่อศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ศาลจะแต่งตั้งผู้ทำแผนซึ่งจะเข้าบริหารกิจการของลูกหนี้และมีหน้าที่ที่จะต้องจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการเสนอต่อที่ประชุมเจ้าหนี้และศาลเพื่อให้ความเห็นชอบ รายละเอียดของแผนฟื้นฟูกิจการเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด มีทั้งแผนการปรับโครงสร้างหนี้และแผนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ที่เป็นรูปธรรม

หากแผนฟื้นฟูกิจการที่ผู้ทำแผนจัดทำได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมเจ้าหนี้และศาลแล้ว ผู้บริหารแผนจะเป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการให้เป็นไปตามแผน หากการบริหารจัดการตามแผนฟื้นฟู่ประสบความสำเร็จ ศาลจะสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการและให้ผู้บริหารเดิมของลูกหนี้นิติบุคคลนั้นเข้าบริหารจัดการนิติบุคคลนั้นต่อไปแต่หากการฟื้นฟู่ไม่ประสบความสำเร็จ ถ้าศาลเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย ศาลจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแต่ถ้าศาลไม่เห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลายก็ให้มีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ

3.2.1 การเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการ

ตามระบบกฎหมายฟื้นฟูกิจการของไทยได้กำหนดให้มีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการทั้งโดยระบบสมัครใจ (Voluntary Petition) กล่าวคือ ลูกหนี้มีสิทธิยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการเอง และระบบไม่สมัครใจ (Involuntary Petition) กล่าวคือ เจ้าหนี้หรือหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมกำกับดูแลกิจการของลูกหนี้นั้นๆ เป็นผู้ยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ นอกจากนั้นอาจจะมีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการร่วมกันระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลายก็ได้

บุคคลซึ่งมีสิทธิยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ได้แก่

- 1) เจ้าหนี้
- 2) ลูกหนี้
- 3) หน่วยงานของรัฐ¹⁹

3.2.2 ผลของการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ

หลังจากมีการยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการโดยบุคคลที่มีสิทธิยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ ซึ่งอาจจะเป็นลูกหนี้ เจ้าหนี้ หรือหน่วยงานของรัฐ เมื่อศาลได้มีคำสั่งรับคำร้องขอไว้พิจารณาแล้ว นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอดังกล่าวจะก่อให้เกิดสภาวะพักการชำระหนี้ตามกฎหมาย (Automatic Stay) จะทำให้ลูกหนี้ปลอดจากภาวะที่จะต้องถูกฟ้องร้อง ถูกบังคับ ถูกกระทำที่มุ่งต่อทรัพย์สินของลูกหนี้ เช่น เลิกบริษัท การบังคับคดี การติดตามเอาทรัพย์สินคืน²⁰

เมื่อเกิดสภาวะพักการชำระหนี้ (Automatic stay) แล้วเจ้าหนี้ต่าง ๆ จะต้องหยุดดำเนินการฟ้องร้องหรือบังคับคดีต่อทรัพย์สินของลูกหนี้ หากปล่อยให้เจ้าหนี้เหล่านี้บังคับคดีได้ต่างรายต่างบังคับคดีก็จะเกิดการได้เปรียบเสียเปรียบกัน ผลของสภาวะพักการชำระหนี้จะก่อให้เกิดภาวะหยุดนิ่งแล้วรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ที่มีอยู่มาจัดสรรชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้อย่างเป็นระบบตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย เพื่อก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้

3.2.1.1 ผลของสภาวะพักการชำระหนี้

สภาวะพักการชำระหนี้จะมีผลต่อการกระทำของเจ้าหนี้ที่จะกระทำต่อไป ไม่มีผลต่อการกระทำ ต่างๆ ที่เกิดขึ้นแล้วก่อนที่สภาวะพักการชำระหนี้จะเกิดขึ้น เช่น เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในคดีแพ่งได้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปยึดทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหลายครั้ง ทรัพย์ที่ยึดบางครั้งขายเสร็จแล้ว ส่วนทรัพย์ที่การยึดบางครั้งก็อยู่ระหว่างการขายทอดตลาด เช่นนี้การขายทอดตลาดที่สำเร็จบริบูรณ์ไปแล้ว เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาย่อมได้รับเงินในการชำระหนี้ไป ส่วนทรัพย์ที่อยู่ระหว่างการขายทอดตลาดนั้น การยึดต่าง ๆ ก็คงยังมีผลอยู่ เพียงแต่เมื่อศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการไว้เพื่อพิจารณาแล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดีจะขายทอดตลาดทรัพย์ต่อไปไม่ได้

ตัวอย่างผลของสภาวะพักการชำระหนี้ เช่น

- 1) ห้ามมิให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้
- 2) ห้ามขายทรัพย์สินของลูกหนี้
- 3) ห้ามเจ้าหนี้มีประกันบังคับชำระหนี้เอาแก่ทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน

เป็นต้น

¹⁹ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/2.

²⁰ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/12.

- 4) ห้ามฟ้องหรือร้องให้ศาลสั่งเลิกนิติบุคคล และห้ามนายทะเบียนมีคำสั่งให้เลิกหรือจดทะเบียนเลิกนิติบุคคลนั้น
- 5) ห้ามฟ้องลูกหนี้เป็นคดีแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์ ถ้ามูลหนี้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน
- 6) ห้ามฟ้องเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ ถ้ามูลหนี้ตามคำพิพากษาเกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน
- 7) ห้ามเจ้าหนี้ที่บังคับชำระหนี้ได้เองตามกฎหมายยึดหรือขายทรัพย์สินของลูกหนี้
- 8) ห้ามลูกหนี้จำหน่าย ง่าย โอน ชำระหนี้ ก่อหนี้ หรือกระทำการใดๆ ที่ก่อให้เกิดภาระในทรัพย์สิน นอกจากเพื่อให้การดำเนินการค้าปกติสามารถดำเนินไปได้
- 9) ห้ามผู้ประกอบการสาธารณูปโภค เช่น น้ำ ไฟ โทรศัพท์ งดให้บริการลูกหนี้

3.2.2.2 ผลของการฝ่าฝืนสถานะพักชำระหนี้

หากศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งใดๆ ที่เป็นการฝ่าฝืนสถานะพักชำระหนี้ คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นๆ ไม่ผูกพันลูกหนี้ นิติกรรมๆ ที่ลูกหนี้กระทำขึ้น คำสั่งของนายทะเบียน มีผลเป็นโมฆะ

3.2.2.3 อำนาจบริหารกิจการของลูกหนี้

ระหว่างระยะเวลายื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการจนถึงวันที่ศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผน ลูกหนี้ยังคงมีอำนาจบริหารในกิจการของตนอยู่

แต่เมื่อศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนแล้ว อำนาจในการบริหารจัดการของผู้บริหารลูกหนี้จะสิ้นสุดลง ช่วงเวลาดังกล่าวผู้บริหารของลูกหนี้ไม่สามารถใช้อำนาจในการบริหารลูกหนี้ได้ ผู้ทำแผนมีอำนาจดังกล่าว แต่ไม่ได้มีผลให้ฐานะของผู้บริหารของลูกหนี้สิ้นสุดลง เพราะเมื่อยกเลิกการฟื้นฟูกิจการเมื่อไหร่ผู้บริหารของลูกหนี้ก็กลับมามีอำนาจในการบริหารกิจการของลูกหนี้ต่อไป

ศาลอาจตั้งผู้บริหารชั่วคราวมีอำนาจหน้าที่จัดการกิจการทรัพย์สินของลูกหนี้ ภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จนกว่าจะตั้งผู้ทำแผน ในกรณีตั้งผู้ทำแผนไม่ได้ในระยะแรก หรืออาจให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ชั่วคราว

3.2.3 การตั้งผู้ทำแผนฟื้นฟูกิจการ

ผู้ทำแผนฟื้นฟูกิจการ คือบุคคลที่สำคัญที่กำหนดแนวทางและวิธีการฟื้นฟูกิจการ เนื่องจากแผนฟื้นฟูกิจการเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันของ

ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลายเกี่ยวกับรายละเอียดในการชำระหนี้ตลอดจนการปรับโครงสร้างหนี้และโครงสร้างของกิจการ

3.2.3.1 บุคคลที่จะเป็นผู้ทำแผน

ผู้ทำแผนอาจเป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคล คณะบุคคล เจ้าหนี้หรือผู้บริหาร ลูกหนี้ก็ได้

3.2.3.2 คุณสมบัติของผู้ทำแผน

ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นสมควรเพื่อประโยชน์ของการฟื้นฟูกิจการรัฐมนตรีจะออกกฎกระทรวงที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนและการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำแผนและผู้บริหารแผนก็ได้

ในปัจจุบันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ซึ่งเป็นรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541 ได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยการจดทะเบียนและการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำแผนและผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ พ.ศ. 2545 แล้วโดยกฎกระทรวงดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2545

คุณสมบัติของผู้ทำแผนตามกฎกระทรวงกำหนดสาระสำคัญไว้ดังนี้

1) กฎกระทรวงดังกล่าวไม่ใช่บังคับกรณีที่ลูกหนี้หรือผู้บริหารของลูกหนี้ได้รับการแต่งตั้งจากศาลให้เป็นผู้ทำแผน (กฎกระทรวง ข้อ 2)

2) บุคคลธรรมดา ซึ่งจะเป็นผู้ทำแผนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ (กฎกระทรวง ข้อ 13)

(1) มีสัญชาติไทย

(2) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันยื่นคำขอจดทะเบียน

(3) สำเร็จการศึกษาอย่างน้อยระดับชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่าด้าน

การเงิน การบัญชี หรือด้านกฎหมาย และมีประสบการณ์ในการทำงานในด้านดังกล่าวไม่น้อยกว่าสามปี

(4) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี และไม่เป็นผู้ได้กระทำการใดซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่น่าไว้วางใจในความซื่อสัตย์สุจริต

(5) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ

(6) ไม่อยู่ในระหว่างต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาให้จำคุกในขณะยื่นคำ

ขอ

(7)

ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในคดีที่คณะกรรมการเห็นว่าจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

(8) ไม่เป็นบุคคลซึ่งถูกศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์

ในกรณีที่เป็นคณะบุคคล บุคคลทุกคนในคณะบุคคลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามเหตุดังกล่าวข้างต้นด้วย

3) นิติบุคคลซึ่งจะเป็นผู้ทำแผนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ (กฎกระทรวง ข้อ 14)

(1) มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจเป็นที่ปรึกษาทางการเงิน หรือที่ปรึกษาทางบัญชี หรือที่ปรึกษาทางกฎหมาย

(2) มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจรับจัดการกิจการและทรัพย์สินของผู้อื่น

(3) มีสายงานที่รับผิดชอบการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ทำแผนและจะต้องมีผู้ปฏิบัติงานเต็มเวลาไม่น้อยกว่าสามคนซึ่งเป็นคนสัญชาติไทยไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง และผู้ปฏิบัติงานดังกล่าวทั้งหมดจะต้องมีความรู้อย่างน้อยระดับปริญญาตรี โดยมีประสบการณ์ในการทำงานตาม (1) ไม่น้อยกว่าสามปี และอย่างน้อยหนึ่งคนจะต้องมีความรู้ทางการเงินหรือการบัญชี

(4) ผู้บริหารของนิติบุคคลนั้นมีจริยธรรมและมีความสามารถหรือมีประสบการณ์ในธุรกิจที่จะดำเนินการ มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่มีประวัติเคยถูกไล่ออก ปลดออกให้ออกต้องคดีเนื่องจากกระทำทุจริต ทำงานอันสุจริต หรือบริหารงานหรือกระทำการอื่นใดอันเป็นเหตุให้เกิดการกระทำความคิดตามตามกฎหมายหรือที่เป็นความผิดร้ายแรงอันแสดงถึงการขาดความรับผิดชอบหรือขาดความรอบคอบในการบริหารงาน

(5) มีหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติงานที่รัดกุมและเชื่อถือได้

3.2.4 อำนาจหน้าที่ของผู้ทำแผน

เมื่อศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนแล้วให้อำนาจหน้าที่ในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ และบรรดาสิทธิตามกฎหมายของผู้ถือหุ้นของลูกหนี้ ยกเว้นสิทธิที่จะได้รับเงินปันผลตกแก่ผู้ทำแผน²¹

เมื่อศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และตั้งผู้ทำแผนแล้ว อำนาจในการบริหารและจัดการ (Managerial Power) ของลูกหนี้ซึ่งเคยเป็นของผู้บริหารของลูกหนี้จะโอนไปยังผู้ทำแผนโดยผลของกฎหมาย ในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ผู้ทำแผนมีอำนาจในการเข้าไป

²¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/25.

ครอบครอง ดูแล ทรัพย์สินและจัดการของลูกหนี้ รวมทั้งบริหารกิจการของลูกหนี้ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของเจ้าหนี้ทั้งหลายและประโยชน์ของลูกหนี้

3.2.4.1 ผลของคำสั่งตั้งผู้ทำแผนกับผู้บริหารของลูกหนี้

1) แม้ว่าผู้บริหารของลูกหนี้จะถูกพักการใช้อำนาจในการบริหารและจัดการกิจการทรัพย์สินของลูกหนี้แต่ผู้บริหารลูกหนี้ยังมีหน้าที่ต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้

2) ผู้บริหารของลูกหนี้จะต้องให้ความร่วมมือกับผู้ทำแผน หรือผู้บริหารแผนในการจัดกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้

3.2.4.2 ขอบอำนาจของผู้ทำแผน

เมื่อมาตรา 90/25 ให้นำบทบัญญัติมาตรา 90/12 (9) มาใช้บังคับแก่ผู้ทำแผนโดยอนุโลม หมายความว่า การกระทำของผู้ทำแผนที่นอกเหนือจากการกระทำเพื่อให้การดำเนินกิจการต่อไปได้ในกรอบธรรมดาการค้าขายแล้ว หากผู้ทำแผนจะทำการดังกล่าวต้องได้รับอนุญาตจากศาลก่อน

3.2.4.3 หน้าที่ของผู้ทำแผน

1) รวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ไว้ในความครอบครองของตน
 2) ป้องกันรักษาทรัพย์สินของลูกหนี้ไว้
 3) ออกใบรับรองสิทธิให้แก่เจ้าหนี้ตามมาตรา 90/27 วรรคสาม
 4) กระทบการแทนลูกหนี้ นับแต่ศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนจนกระทั่งศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน ตามมาตรา 90/25

5) ดำเนินธุรกิจของลูกหนี้ทั่วไป (Manage the Affairs Business and Property)

6) โต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ ตามมาตรา 90/29

7) มีอำนาจในการขอออกบังคับในสำนวนทวงหนี้ตามมาตรา 90/39

8) อำนาจในการขอให้เพิกถอนการฉ้อฉลและการกระทำอันเป็นการให้เปรียบ ตามมาตรา 90/40 และมาตรา 90/41

9) จัดทำแผนฟื้นฟูกิจการเพื่อเสนอต่อที่ประชุมเจ้าหนี้ ตามมาตรา 90/42

3.2.4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ทำแผนกับลูกหนี้

ผู้ทำแผนมีอำนาจในการกระทบการแทนลูกหนี้ ในการดำเนินกิจการต่างๆ ภายในกรอบของมาตรา 90/25 ประกอบมาตรา 90/12 (9) กล่าวคือ ผู้ทำแผนจะจำหน่าย จ่าย โอน ให้เช่า ชำระหนี้ ก่อหนี้หรือกระทำการใด ๆ ก่อให้เกิดภาระในทรัพย์สินไม่ได้ นอกจากเป็นการกระทำที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินการค้าตามปกติของลูกหนี้สามารถดำเนินต่อไปได้เว้นแต่จะได้รับอนุญาต

จากศาลที่รับคำร้องขอ เมื่อผู้ทำแผนมีอำนาจกระทำการแทนลูกหนี้ก็ถือว่าผู้ทำแผนเป็นผู้แทนคนหนึ่งของลูกหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 76 ในอันที่จะจัดกิจการของลูกหนี้ภายในกรอบของกฎหมายฟื้นฟูกิจการ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ทำแผนกับลูกหนี้จึงจะต้องนำบทบัญญัติว่าด้วยเรื่องตัวแทนมาใช้บังคับ

การที่ผู้ทำแผนมีฐานะเสมือนเป็นตัวแทนของลูกหนี้นั้นเป็นเพียงแนวความคิดในทางกฎหมาย แต่ในการกระทำของผู้ทำแผนนั้นมิได้อยู่ภายใต้การครอบงำของที่ประชุมผู้ถือหุ้นหรือกรรมการของลูกหนี้ ทั้งลูกหนี้จะยกเลิกการเป็นตัวแทนนั้นไม่ได้ ในทางตรงข้ามผู้ทำแผนเป็นผู้มีอำนาจในการจัดกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้โดยอำนาจที่กฎหมายกำหนดให้

ในกรณีที่ผู้ทำแผนเป็นบุคคลภายนอก บุคคลดังกล่าวก็มาสวมบทบาทแทนกรรมการของลูกหนี้ในการดำเนินการและจัดกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ ส่วนกรรมการของลูกหนี้ซึ่งถือว่าเป็นผู้บริหารของลูกหนี้จะถูกพักการใช้อำนาจส่วนนี้ชั่วคราว ผู้ทำแผนถือว่าเป็นผู้มีวิชาชีพจะต้องดำเนินการสอดคล้องดูแลและใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษในระดับที่ผู้ประกอบวิชาชีพพึงกระทำ ทั้งควรใช้ความระมัดระวังในการดูแลทรัพย์สินของลูกหนี้ไม่น้อยไปกว่าหน้าที่กรรมการของลูกหนี้ ผู้ทำแผนไม่ควรกระทำการสิ่งใดๆ ที่มีผลประโยชน์ขัดกับลูกหนี้ หากว่าจะต้องกระทำการดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากศาลก่อน

3.2.5 วิธีการตั้งผู้ทำแผน

เมื่อศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ อำนาจในการจัดกิจการและทรัพย์สินของผู้บริหารของลูกหนี้ในการจัดกิจการของลูกหนี้ย่อมสิ้นสุดลง ศาลจะต้องมีคำสั่งเกี่ยวกับการตั้งผู้ทำแผนเพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีอำนาจในการจัดกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ต่อจากผู้บริหารของลูกหนี้ต่อไป

ในการตั้งผู้ทำแผนนั้น ศาลอาจจะตั้งผู้ทำแผนไปพร้อมกับคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการหรือจะพิจารณาแต่งตั้งในภายหลังโดยให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ไปเลือกผู้ทำแผนมาก่อน กรณีจึงสามารถแยกลักษณะของคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

- 1) คำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและตั้งผู้ทำแผน
- 2) คำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไปเรียกประชุมเจ้าหนี้

เพื่อเลือกผู้ทำแผนก่อน

3.2.5.1 กรณีที่ 1 คำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและตั้งผู้ทำแผน

ในการพิจารณาตั้งผู้ทำแผน ถ้าลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ผู้คัดค้านไม่ได้เสนอบุคคลอื่นเป็นผู้ทำแผนด้วย เมื่อศาลสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ศาลจะมีคำสั่งตั้งบุคคลที่ผู้ร้องขอเสนอเป็นผู้ทำแผนก็ได้ ถ้าศาลเห็นว่าบุคคลที่ผู้ร้องขอเสนอไม่สมควรเป็นผู้ทำแผนก็ตีหรือลูกหนี้ เจ้าหนี้ผู้คัดค้านเสนอ

บุคคลอื่นเป็นผู้ทำแผนด้วยก็ดี ให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้ทั้งหลายโดยเร็วที่สุดเพื่อพิจารณาเลือกว่าบุคคลใดสมควรเป็นผู้ทำแผน²²

ศาลจะมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและตั้งผู้ทำแผนไปเลยทีเดียวในคำสั่งนั้นก็ต่อเมื่อในการร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้นั้นไม่มีบุคคลใดคัดค้านหรือการร้องขอฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้นั้น ลูกหนี้หรือเจ้าหนี้คัดค้าน แต่ผู้คัดค้านไม่ได้เสนอชื่อบุคคลอื่นเป็นผู้ทำแผนด้วย กล่าวคือ ไม่มีการเสนอชื่อของบุคคลอื่นเป็นผู้ทำแผนแข่ง ถือว่าไม่มีการคัดค้าน เมื่อศาลเห็นสมควรและบุคคลที่ผู้ร้องขอเสนอมีความสมบัติครบถ้วนตามกฎหมาย ศาลจะตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำแผนพร้อมกับคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการนั้นได้

กรณีมีเพียงแต่คัดค้านคำร้องขอฟื้นฟูกิจการว่าไม่เข้าเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดหรือผู้ทำแผนที่ผู้ร้องขอเสนอไม่สมควรเป็นผู้ทำแผน แต่ผู้คัดค้านไม่ได้เสนอบุคคลอื่นเป็นผู้ทำแผนด้วย หากศาลเห็นสมควร ศาลก็สามารถมีคำสั่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำแผนได้

การเสนอชื่อผู้ทำแผนนั้นจะต้องมีหนังสือยินยอมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ทำแผน และผู้ทำแผนที่ผู้คัดค้านเสนอนั้นจะต้องมีความสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

3.2.5.2 กรณีที่ 2 คำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้

เพื่อพิจารณาเลือกผู้ทำแผนศาลจะมีคำสั่งกรณีดังกล่าวในกรณีดังต่อไปนี้

- 1) แม้ลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ผู้คัดค้านจะมีได้เสนอชื่อบุคคลอื่นเป็นผู้ทำแผนแข่ง แต่ศาลเห็นว่าบุคคลที่ผู้ร้องขอเสนอให้เป็นผู้ทำแผนนั้นไม่สมควรเป็นผู้ทำแผน
- 2) ลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ผู้คัดค้านเสนอชื่อบุคคลอื่นเป็นผู้ทำแผนด้วย ตามกรณีนี้เมื่อมีการเสนอชื่อผู้ทำแผนแข่งแล้ว ศาลจะมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนไปเลยทีเดียวไม่ได้

เมื่อมีกรณีดังกล่าวข้างต้นศาลจะตั้งผู้ทำแผนเองโดยเร็วที่สุด เพื่อพิจารณาเลือกว่าบุคคลใดสมควรเป็นผู้ทำแผน ทั้งนี้ เพราะเจ้าหนี้ทั้งหลายเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงจึงควรได้รับสิทธิในการตัดสินใจ

3.2.5.3 การประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาเลือกผู้ทำแผน

1) การจัดการประชุม

ในการประชุมเจ้าหนี้เพื่อเลือกผู้ทำแผนนั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องโฆษณา กำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่จะประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาเลือกผู้ทำแผนในหนังสือพิมพ์รายวันที่

²² พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/17 วรรคหนึ่ง.

แพร่หลายอย่างน้อย 1 ฉบับล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน และต้องแจ้งไปยังลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลาย ตามบัญชีรายชื่อที่ลูกหนี้หรือเจ้าหนี้เสนอต่อศาลและเจ้าหนี้ยื่นต่อที่ทราบด้วย²³

ข้อสังเกต ในการประชุมเจ้าหนี้เพื่อเลือกผู้ทำแผนนั้น ขณะนั้นยังไม่มีการยื่นคำขอรับชำระหนี้เพราะในคดีฟื้นฟูกิจการจะมีการยื่นคำขอรับชำระหนี้ก็ต่อเมื่อศาลได้มีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนแล้ว การที่จะทราบว่ามิบุคคลใดเป็นเจ้าหนี้ของลูกหนี้อยู่บ้าง ก็คงจะทราบได้จากบัญชีรายชื่อเจ้าหนี้ ที่เจ้าหนี้และลูกหนี้ได้เสนอต่อศาลตามมาตรา 90/9 วรรคสอง และมาตรา 90/6

2) การดำเนินการประชุม

ในการประชุมเจ้าหนี้เพื่อเลือกผู้ทำแผนนั้น ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นประธานในการประชุมและให้มีรายงานการประชุมลงลายมือชื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เก็บไว้เป็นหลักฐาน การที่ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นประธานในที่ประชุมก็เพื่อควบคุมในการประชุมนั้นได้ดำเนินการเป็นไปตามกฎหมาย

3) เจ้าหนี้ที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

เจ้าหนี้ที่มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาเลือกผู้ทำแผนนั้นต้องเป็นเจ้าหนี้ที่อาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการและลูกหนี้ได้ก่อนนิติสัมพันธ์ดังกล่าวนั้นก่อนศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ แม้ว่าหนี้นั้นยังไม่ถึงกำหนดชำระหรือมีเงื่อนไขก็ตาม โดยเจ้าหนี้ได้แสดงความประสงค์จะเข้าประชุมตามแบบพิมพ์ที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กำหนดและได้แสดงหลักฐานแห่งความเป็นเจ้าหนี้จนเป็นที่พอใจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก่อนวันประชุม

ในการนี้ เจ้าหนี้อื่นหรือลูกหนี้จะขอตรวจหลักฐานแห่งความเป็นเจ้าหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ได้และในการประชุมเจ้าหนี้นั้น เจ้าหนี้จะออกเสียงด้วยตัวเองหรือมอบฉันทะให้ผู้อื่นมาออกเสียงแทนก็ได้²⁴

4) องค์กรประชุม

กฎหมายไม่ได้กำหนดจำนวนหนี้หรือเจ้าหนี้ที่จะเป็นองค์กรประชุมไว้ เพราะฉะนั้นจะมีเจ้าหนี้นำประชุมเท่าใดและมีจำนวนหนี้เพียงใดก็ตาม เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็สามารถดำเนินการประชุมได้ตามกฎหมาย

5) การลงคะแนนเสียงของเจ้าหนี้

ในการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาเลือกผู้ทำแผน ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ถามลูกหนี้และเจ้าหนี้ที่มาประชุมว่าจะคัดค้านการออกเสียงของเจ้าหนี้รายใดหรือไม่ ถ้ามีผู้

²³ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/18.

²⁴ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/22.

คัดค้านการออกเสียงของเจ้าหน้าที่รายใด ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบถามผู้คัดค้าน เจ้าหน้าที่ผู้ถูกคัดค้านและลูกหนี้เกี่ยวกับเรื่องที่คัดค้านถ้าบุคคลดังกล่าวมาประชุม แล้วมีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่รายนั้นออกเสียงในจำนวนหนี้ได้หรือไม่เท่าใด

6) การเสนอชื่อผู้ทำแผนต่อที่ประชุมเจ้าหนี้

เจ้าหนี้หรือลูกหนี้ที่เสนอชื่อผู้ทำแผนต่อที่ประชุมเจ้าหนี้นั้นจะต้องเสนอหนังสือยินยอมของผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ทำแผนด้วย²⁵

7) มติที่ประชุม

ในกรณีที่ลูกหนี้มิได้เสนอผู้ทำแผน มติเลือกผู้ทำแผนต้องเป็นมติของเจ้าหนี้ฝ่ายที่มีจำนวนหนี้ข้างมากซึ่งได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น แต่ในกรณีที่ลูกหนี้เสนอผู้ทำแผนด้วยให้ผู้ทำแผนที่ลูกหนี้เสนอเป็นผู้ทำแผน เว้นแต่จะมีมติของเจ้าหนี้ฝ่ายที่มีจำนวนหนี้ไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้ซึ่งได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น กำหนดให้บุคคลอื่นเป็นผู้ทำแผนในการลงมติตามมาตรา²⁶นี้ให้เจ้าหนี้มีประกันออกเสียงได้เต็มตามจำนวนหนี้

ตามบทบัญญัตินี้การพิจารณาว่าที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติเลือกผู้ทำแผนได้หรือไม่แยกพิจารณาเป็น 2 กรณี

(1) ลูกหนี้มิได้เสนอผู้ทำแผน กล่าวคือ ผู้ทำแผนที่จะต้องมีการลงมติเลือกกันคงมีเฉพาะผู้ทำแผนที่ฝ่ายเจ้าหนี้ผู้ร้องขอหรือเจ้าหนี้ผู้คัดค้านเป็นผู้เสนอมติเลือกผู้ทำแผนต้องเป็นมติของเจ้าหนี้ฝ่ายที่มีจำนวนหนี้ข้างมากซึ่งได้ออกเสียงในมตินั้น

(2) กรณีที่ลูกหนี้เสนอผู้ทำแผนด้วยนั้นให้ผู้ทำแผนที่ลูกหนี้เสนอเป็นผู้ทำแผนเว้นแต่จะมีมติของเจ้าหนี้ฝ่ายที่มีจำนวนหนี้ไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้ที่ได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้นกำหนดให้บุคคลอื่นเป็นผู้ทำแผน เช่นนี้ถ้าหากมีการเสนอผู้ทำแผนแข่งกันระหว่างผู้ทำแผนที่ลูกหนี้เสนอกับผู้ทำแผนที่เจ้าหนี้เป็นฝ่ายเสนอ กฎหมายให้ความสำคัญแก่ผู้ทำแผนที่ลูกหนี้เสนอมากกว่า โดยหากจะตั้งผู้ทำแผนที่ฝ่ายเจ้าหนี้เสนอแล้วจะต้องเป็นมติของเจ้าหนี้ฝ่ายที่มีจำนวนหนี้ไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้ ซึ่งได้ออกเสียงลงคะแนนในมตินั้น

²⁵ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/17 วรรคเจ็ด.

²⁶ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/17 วรรคสอง.

3.2.5.4 การรายงานมติที่ประชุมต่อศาล

เมื่อที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติแล้ว ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานผลการประชุมเจ้าหนี้ที่พิจารณาเลือกผู้ทำแผนทุกครั้งต่อศาลภายใน 3 วัน นับแต่วันประชุม เพื่อให้ศาลพิจารณาและมีคำสั่ง²⁷ หากที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติเลือกผู้ทำแผนได้และศาลเห็นชอบด้วย ให้ศาลตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำแผน หากศาลไม่เห็นชอบด้วยก็ให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้อีกครั้งหนึ่งเพื่อเลือกบุคคลใดซึ่งเจ้าหนี้หรือลูกหนี้เสนอชื่อเป็นผู้ทำแผน

ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่อาจมีมติเลือกผู้ทำแผนได้ ให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้เพื่อเลือกผู้ทำแผนอีกครั้งหนึ่ง เว้นแต่กรณีที่ศาลเห็นสมควร ศาลจะมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการก็ได้²⁸

3.2.6 ผลของคำสั่งตั้งผู้ทำแผน

เมื่อศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผนจะก่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ต่อบุคคลต่างๆ ที่จะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

ผู้ทำแผน มีหน้าที่สำคัญ คือ การจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้และบรรดาสิทธิต่าง ๆ ตามกฎหมายของผู้ถือหุ้นของลูกหนี้ตกแก่ผู้ทำแผนยกเว้นสิทธิที่จะรับเงินปันผลในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้นั้น ผู้ทำแผนจะจำหน่าย จ่าย โอน ให้เช่า ชำระหนี้ ก่อหนี้หรือกระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดภาระในทรัพย์สินไม่ได้ นอกจากการกระทำที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินการค้าตามปกติ (Ordinary Course of Business) สามารถดำเนินต่อไปได้เว้นแต่ศาลล้มละลายที่รับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

นอกจากนี้ ผู้ทำแผนมีหน้าที่ต้องส่งแผนฟื้นฟูกิจการพร้อมสำเนาต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนด 3 เดือน นับแต่วันโฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผนในราชกิจจานุเบกษา โดยกำหนดเวลาดังกล่าวเมื่อผู้ทำแผนมีคำขอ ศาลอาจขยายได้อีกไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 1 เดือน รวมแล้วผู้ทำแผนมีระยะเวลาในการจัดทำแผนไม่เกิน 5 เดือน นับแต่วันโฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผนในราชกิจจานุเบกษา

ผู้บริหารของลูกหนี้ มีหน้าที่ในการยื่นคำชี้แจงเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้แสดงถึงรายการต่างๆ ที่ระบุไว้ใน ณ วันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการไว้พิจารณาภายในกำหนดเวลา 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งตั้งผู้ทำแผน²⁹

²⁷ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/17 วรรคหก.

²⁸ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/17 วรรคสี่.

²⁹ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/34.

3.2.6.1 ผลของคำสั่งตั้งผู้ทำแผนต่อบุคคลภายนอก

ในการที่ผู้ทำแผนในฐานะผู้มีอำนาจกระทำการแทนลูกหนี้ได้ทำนิติกรรมกับบุคคลภายนอกเมื่อการกระทำนั้นอยู่ในกรอบของกฎหมายล้มละลาย ส่วนที่ว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการแล้ว การกระทำนั้นย่อมผูกพันลูกหนี้ สิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบต่างๆ อันเกิดแต่นิติกรรมนั้นย่อมตกแก่ลูกหนี้ อันถือว่าเป็นนิติกรรมระหว่างลูกหนี้กับบุคคลภายนอก ผู้ทำแผนไม่ต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัว

3.2.6.2 ความรับผิดชอบของผู้ทำแผน

เมื่อผู้ทำแผนเข้าทำสัญญาในนามของลูกหนี้กับบุคคลภายนอกภายใต้กรอบของกฎหมายฟื้นฟูกิจการ สัญญาดังกล่าวย่อมเป็นอันผูกพันลูกหนี้ ผู้ทำแผนไม่ต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัวเว้นแต่ผู้ทำแผนจะได้ตกลงเข้าผูกพันเป็นการส่วนตัวด้วย

เมื่อมีความรับผิดชอบตามสัญญาซึ่งผูกพันลูกหนี้เกิดขึ้น ผู้ทำแผนสามารถนำทรัพย์สินของลูกหนี้ซึ่งอยู่ในความครอบครองของตนไปชำระหนี้ได้

3.2.6.3 หนี้ที่เกิดจากการกระทำของผู้ทำแผน

เมื่อศาลมีคำสั่งตั้งผู้ทำแผน ผู้ทำแผนมีอำนาจในการจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ หนี้ที่ผู้ทำแผนได้ก่อขึ้นถือว่าหนี้นั้นผูกพันลูกหนี้ หากลูกหนี้โดยผู้ทำแผนหรือผู้บริหารแผนแล้วแต่กรณีไม่ชำระหนี้เจ้าหนี้นี้อาจบังคับชำระหนี้ได้โดยไม่ต้องขอรับชำระหนี้

3.2.7 รายละเอียดอื่น ๆ เกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการ

แผนฟื้นฟูกิจการเป็นหัวใจสำคัญของการฟื้นฟูกิจการ เป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างบรรดาเจ้าหนี้และลูกหนี้ ซึ่งกฎหมายได้กำหนดรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

3.2.7.1 รายการในแผนฟื้นฟูกิจการ

แผนต้องมีรายการต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

- 1) เหตุที่ทำให้มีการฟื้นฟูกิจการ
- 2) รายละเอียดแห่งสินทรัพย์ หนี้สินและภาระผูกพันต่าง ๆ ของลูกหนี้
ในขณะที่ศาลสั่งอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการ
- 3) หลักการและวิธีการฟื้นฟูกิจการ
 - (1) ขั้นตอนของการฟื้นฟูกิจการ
 - (2) การชำระหนี้ การยึดกำหนดเวลาชำระหนี้ การลดจำนวนหนี้
ลงและการจัดกลุ่มเจ้าหนี้
 - (3) การลดทุนและเพิ่มทุน

(4) การก่อหนี้และระดมเงินทุน รวมตลอดถึงแหล่งของเงินทุน และเงื่อนไขแห่งหนี้สินและเงินทุนดังกล่าว

(5) การจัดการและการหาประโยชน์จากทรัพย์สินของลูกหนี้

(6) เงื่อนไขการจ่ายเงินปันผลและประโยชน์อื่นใด

4) การไถ่ถอนหลักประกันในกรณีที่มีเจ้าหนี้อันมีประกันและความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกัน

5) แนวทางแก้ไขปัญหาในกรณีขาดสภาพคล่องชั่วคราวระหว่างการปฏิบัติตามแผน

6) วิธีปฏิบัติในกรณีที่มีการโอนสิทธิเรียกร้องหรือโอนหนี้

7) ชื่อ คุณสมบัติ หนังสือยินยอมของผู้บริหารแผน และคำตอบแทน โดยนำความในมาตรา 90/6 วรรคสอง มาใช้บังคับเกี่ยวกับผู้บริหารแผน โดยอนุโลม

8) การแต่งตั้งและพ้นตำแหน่งของผู้บริหารแผน

9) ระยะเวลาดำเนินการตามแผนซึ่งไม่เกินห้าปี

10) การไม่ยอมรับทรัพย์สินของลูกหนี้หรือสิทธิตามสัญญาในกรณีที่ทรัพย์สินของลูกหนี้หรือสิทธิตามสัญญามีภาระเกินกว่าประโยชน์ที่พึงจะได้³⁰

รายการดังกล่าวข้างต้น เป็นเงื่อนไขที่กฎหมายต้องการให้ผู้ทำแผนต้องคำนึงถึงในการทำแผน โดยจะต้องมีการระบุรายการต่างๆ ตามกฎหมายดังกล่าวไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการด้วย เพราะมิฉะนั้นแล้วศาลอาจจะให้ความเห็นชอบกับแผนในอันที่จะนำไปดำเนินการไม่ได้

3.2.7.2 การจัดกลุ่มเจ้าหนี้ (Classification of Claim)

ในรายการของแผนฟื้นฟูกิจการกำหนดให้มีการจัดกลุ่มเจ้าหนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การลงคะแนนของเจ้าหนี้นั้นเป็นกลุ่มๆ เพื่อจะดูว่าเจ้าหนี้ซึ่งมีลักษณะหนึ่งอย่างเดียวกันหรือทำนองเดียวกันนั้นมีการยอมรับแผนที่ผู้ทำแผนเสนอหรือไม่ กล่าวคือ ให้การลงคะแนนเสียงของเจ้าหนี้ในกลุ่มนั้นๆ เป็นตัวแทนของเจ้าหนี้ในกลุ่มนั้นทั้งหมด

การจัดกลุ่มเจ้าหนี้ตามให้จัดดังต่อไปนี้

1) เจ้าหนี้มีประกันแต่ละรายที่มีจำนวนหนี้มีประกันไม่น้อยกว่าร้อยละสิบห้าของจำนวนหนี้ทั้งหมดที่อาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ให้จัดเป็นรายกลุ่ม

2) เจ้าหนี้มีประกันที่ไม่ได้จัดกลุ่มไว้ใน (1) ให้จัดเป็นหนึ่งกลุ่ม

³⁰ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/42.

3) เจ้าหนี้ไม่มีประกัน อาจจัดได้เป็นหลายกลุ่ม โดยให้เจ้าหนี้ไม่มีประกัน ที่มีสิทธิเรียกร้องหรือผลประโยชน์ที่มีสาระสำคัญเหมือนกันหรือทำนองเดียวกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน

4) เจ้าหนี้ตาม มาตรา 130 ทวิ ให้จัดเป็นหนึ่งกลุ่ม

เจ้าหนี้รายใดเห็นว่าการจัดกลุ่มเจ้าหนี้ไม่ได้เป็นไปตามกฎหมาย อาจยื่นคำร้องขอต่อศาลภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รู้ถึงการจัดกลุ่ม และศาลอาจมีคำสั่งให้จัดกลุ่มเสียใหม่ให้ถูกต้อง โดยเร็วคำสั่งศาลตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด³¹

สิทธิของเจ้าหนี้ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันต้องได้รับการปฏิบัติเท่าเทียมกันวัน แต่เจ้าหนี้ผู้ได้รับการปฏิบัติที่เสียเปรียบในกลุ่มนั้นจะให้ความยินยอมเป็นหนังสือ³²

3.2.7.3 การยกเว้นกฎหมายบางประการในการฟื้นฟูกิจการ

นอกจากนี้เพื่อให้การจัดทำแผนฟื้นฟูประสบความสำเร็จจำเป็นต้องยกเว้นข้อกำหนดกฎหมายบางประการ ได้แก่

1) กรณีของบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(1) มูลค่าขั้นต่ำของหุ้นและการชำระเงินค่าหุ้น (มาตรา 1117

และมาตรา 1118)

(2) ยกเว้นมติพิเศษในการแก้ไขข้อบังคับ (มาตรา 1145) การเพิ่ม

ทุน และลดทุน (มาตรา 1220 และมาตรา 1224) การควบบริษัท (มาตรา 1238)

2) กรณีของบริษัทมหาชนจำกัดตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด

(1) มูลค่าขั้นต่ำของหุ้น และการชำระค่าหุ้น (มาตรา 50-52 และ

มาตรา 54)

(2) ยกเว้นข้อกำหนดในการลงมติแก้ไขข้อบังคับ (มาตรา 31)

การควบบริษัท (มาตรา 146) การเข้าประชุมผู้ถือหุ้นและคะแนนเสียงที่ต้องการในการลงมติ (มาตรา 106 และมาตรา 107)

(3) การดำเนินการเพิ่มทุน ลดทุน และควบบริษัทให้กระทำได้

สะดวกรวดเร็วขึ้น (มาตรา 136-141 และมาตรา 146-148)

(4) การดำเนินกิจการของบริษัทมหาชน (มาตรา 84)

(5) การจัดสรรทุนสำรอง และการชดเชยผลขาดทุน (มาตรา 116

และมาตรา 119)

³¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/42(3)(ข).

³² พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/42ตรี.

3) บริษัทหลักทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
เกี่ยวกับเรื่องมูลค่าของหุ้นกู้และการหักกลบลบหนี้ (มาตรา 39)

3.2.7.4 ระยะเวลาการส่งแผนฟื้นฟูกิจการ

กฎหมายฟื้นฟูกิจการของประเทศไทยได้กำหนดระยะเวลาทำแผนฟื้นฟูกิจการ
ภายในกำหนดเวลาสามเดือนนับแต่วันโฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผนในราชกิจจานุเบกษา ให้ผู้ทำแผน
ส่งแผนแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ พร้อมด้วยสำเนาจำนวนอันเพียงพอ เพื่อส่งให้แก่เจ้าหนี้ผู้มี
สิทธิออกเสียงและลูกหนี้กำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ศาลอาจขยายให้อีกได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละ
ไม่เกินหนึ่งเดือน³³

3.2.8 การยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ

เมื่อผู้ทำแผนฟื้นฟูกิจการได้จัดทำแผนฟื้นฟูกิจการเสร็จแล้ว ผู้ทำแผนจะส่งแผนฟื้นฟู
กิจการและสำเนาแผนฟื้นฟูกิจการให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เพื่อให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
ได้จัดให้มีการประชุมเจ้าหนี้ เพื่อให้ที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณาว่าจะยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการหรือไม่
โดยการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการมีรายละเอียด คือ

3.2.8.1 การเรียกประชุมเจ้าหนี้

การเรียกประชุมเจ้าหนี้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ โดยเจ้าพนักงาน
พิทักษ์ทรัพย์จะเป็นผู้กำหนดวัน เวลา และสถานที่ประชุม และเมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
สามารถกำหนดวัน เวลา และสถานที่ประชุมได้แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะส่งหนังสือนัด
ประชุมและสำเนาแผนฟื้นฟูกิจการ ให้แก่บรรดาเจ้าหนี้ผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน ลูกหนี้และผู้ทำ
แผน พร้อมกับโฆษณากำหนดนัดประชุมในหนังสือพิมพ์รายวัน ก่อนวันประชุม ไม่น้อยกว่า 10 วัน

โดยในการประชุมเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะเป็นประธานในที่ประชุมและ
ดำเนินการให้มีการลงมติตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งในทางปฏิบัติเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะวาง
ระเบียบวาระให้โอกาสแก่เจ้าหนี้ ที่จะได้ทราบถึงกระบวนการตามแผนฟื้นฟูกิจการ โดยจะให้ผู้ทำ
แผนได้ชี้แจงอธิบายถึงรายละเอียดต่างๆ ให้แก่เจ้าหนี้ได้รับความเสียก่อน และให้เจ้าหนี้ที่มีข้อ
สงสัยได้ซักถามผู้ทำแผนตามสมควรก่อนจะมีการลงมติ³⁴

³³ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/43.

³⁴ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/44 วรรคหนึ่ง.

3.2.8.2 การเลื่อนการประชุม

การประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการ กฎหมายต้องการให้มีการประชุมให้เสร็จโดยเร็ว เนื่องจากหากให้การประชุมเจ้าหนี้เป็นไปอย่างเนิ่นช้าอาจส่งผลกระทบต่อแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ได้ ในกรณีที่มีความจำเป็นก็อาจมีการเลื่อนประชุมเจ้าหนี้ออกไปได้ กรณีที่อาจมีการเลื่อนประชุมออกไปได้ มีดังนี้

1) เลื่อนการประชุมเนื่องจากผู้ทำแผนไม่มาประชุม

ผู้ทำแผนถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของที่ประชุมเจ้าหนี้ เนื่องจากผู้ทำแผนจะเป็นผู้คอยตอบคำถามของบรรดาเจ้าหนี้ในข้อสงสัยในแผนฟื้นฟูกิจการ ดังนั้นหากในวันประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการ ไม่มีผู้ทำแผนเข้าประชุมด้วย อาจทำให้บรรดาเจ้าหนี้ที่มีข้อสงสัยในแผนฟื้นฟูกิจการ ไม่สามารถเข้าใจรายละเอียดในแผนฟื้นฟูกิจการได้ และอาจส่งผลกระทบต่อการลงทุนยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการได้

กฎหมายจึงให้ออกคำสั่งให้ผู้ทำแผนฟื้นฟูกิจการที่จะขอเลื่อนการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการได้ 5 ผู้ทำแผนไม่สามารถมาประชุมในวันประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการได้ โดยผู้ทำแผนจะต้องแจ้งขอเลื่อนการประชุมต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบก่อนวันประชุมพร้อมแสดงเหตุผลพิเศษ ที่ไม่สามารถมาประชุมได้ เว้นแต่จะมีเหตุสุดวิสัยทำให้ไม่สามารถแจ้งล่วงหน้าต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้

สิทธิในการตัดสินใจว่าจะให้เลื่อนการประชุมออกไปหรือไม่ในกรณีที่ผู้ทำแผนไม่สามารถมาประชุมได้นั้น เป็นสิทธิของที่ประชุมเจ้าหนี้ว่าจะให้มีการเลื่อนการประชุมออกไปหรือไม่ ทั้งกรณีที่ผู้ทำแผนได้แจ้งขอเลื่อนการประชุมต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และกรณีที่ผู้ทำแผนไม่ได้แจ้งขอเลื่อนการประชุมต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โดยในวันประชุมเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จัดให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติว่า จะให้เลื่อนการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการไปหรือไม่ ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติให้เลื่อนการประชุมออกไป เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะเลื่อนการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการออกไป ตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เห็นสมควร และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะแจ้งกำหนดนัดประชุมใหม่³⁵ ในที่ประชุมครั้งนั้นเลย และถือว่าเจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือผู้ทำแผนที่ไม่ได้มาประชุมได้ทราบกำหนดนัดดังกล่าวแล้ว

³⁵ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/44 วรรคสอง.

ส่วนในกรณีที่ประชุมเจ้าหน้าที่มีมติไม่ให้เลื่อนการประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็จะดำเนินการประชุมไปตามปกติโดยไม่มีผู้ทำแผน เว้นแต่ในกรณีที่มีผู้ขอเสนอแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการ และที่ประชุมเจ้าหน้าที่มีมติให้แก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการ กฎหมายกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องเลื่อนการประชุมออกไปเพื่อขอความยินยอมจากผู้ทำแผนก่อน³⁶

โดยในกรณีที่ที่ประชุมเจ้าหน้าที่มีมติให้เลื่อนการประชุมออกไป ภายในวันประชุมครั้งที่เลื่อนมา ปรากฏว่าผู้ทำแผนไม่มาประชุมอีก หรือมาประชุมแต่ไม่อาจแสดงเหตุผลพิเศษ (กรณีและผู้ทำแผนได้แจ้งขอเลื่อนการประชุมต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์) หรือเหตุสุดวิสัย (กรณีและผู้ทำแผนไม่ได้แจ้งขอเลื่อนการประชุมต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์) ให้เป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะให้ที่ประชุมเจ้าหน้าที่ลงมติว่า จะให้มีการตั้งผู้ทำแผนคนใหม่แทนผู้ทำแผนคนเดิมหรือไม่ ถ้าที่ประชุมเจ้าหน้าที่มีมติให้ตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะจัดให้มีการลงมติเลือกผู้ทำแผนคนใหม่³⁷

หากที่ประชุมเจ้าหน้าที่มีมติไม่ให้ตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ ให้พิจารณาว่าในวันประชุมเจ้าหน้าที่ลงมติไม่ให้ตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ ผู้ทำแผนมาประชุมด้วยหรือไม่ ผู้ทำแผนไม่ได้มาประชุมด้วยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะให้ที่ประชุมเจ้าหน้าที่ลงมติว่าจะยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการหรือไม่ แต่หากผู้ทำแผนมาประชุมด้วยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะดำเนินการประชุมตามปกติต่อไป³⁸

2) เลื่อนประชุมเนื่องจากไม่สามารถพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการให้เสร็จสิ้น
ในวันประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการอาจเกิดข้อขัดข้องต่างๆ ทำให้การพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของที่ประชุมเจ้าหน้าที่เกิดความล่าช้า และอาจส่งผลให้ที่ประชุมเจ้าหน้าที่ไม่สามารถพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการได้เสร็จภายในวันนั้น ซึ่งหากที่ประชุมเจ้าหน้าที่ไม่สามารถพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการได้เสร็จภายในวันนั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะเลื่อนการประชุมออกไป โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะแจ้งกำหนดนัดประชุมใหม่ในที่ประชุมนั้นเลย และให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ ลูกหนี้ หรือผู้ทำแผนที่ไม่ได้ประชุมได้ทราบกำหนดนัดดังกล่าวแล้ว³⁹

³⁶ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/48 วรรคสอง.

³⁷ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/50 วรรคหนึ่ง.

³⁸ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/50 วรรคสอง.

³⁹ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/47.

3) เลื่อนประชุมเนื่องจากที่ผู้เสนอขอแก้ไขแผนฟื้นฟูปฏิบัติการ

แผนฟื้นฟูปฏิบัติการที่ผู้ทำแผนจัดทำขึ้นและส่งให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แล้ว สามารถขอแก้ไขได้ ซึ่งกรณีที่มีผู้ขอแก้ไขแผนฟื้นฟูปฏิบัติการ อาจทำให้เจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือแม้แต่ผู้ทำแผนเอง อาจยังไม่ได้ทำความเข้าใจในเนื้อหาของข้อแก้ไขแผนฟื้นฟูปฏิบัติการ โดยเฉพาะกรณีขอแก้ไขในสาระสำคัญของแผนฟื้นฟูปฏิบัติการซึ่งอาจมีผลต่อการตัดสินใจในการลงมติยอมรับแผนฟื้นฟูปฏิบัติการ

กฎหมายได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สามารถสั่งเลื่อนการประชุมออกไปได้ตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สมควร หากผู้ทำแผน ลูกหนี้ หรือเจ้าหนี้ มีจำนวนหนี้รวมกันไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 ของจำนวนหนี้ทั้งหมดของเจ้าหนี้ซึ่งได้เข้าประชุม ได้ขอเลื่อนการประชุมเพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟูปฏิบัติการออกไป ซึ่งหากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สั่งเลื่อนการประชุมออกไป เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะแจ้งกำหนดนัดประชุมใหม่ในที่ประชุมครั้งนั้นเลยและถือว่า เจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือผู้ทำแผนที่ไม่ได้มาประชุมได้ทราบกำหนดนัดดังกล่าวแล้ว⁴⁰

ในกรณีมีผู้ขอแก้ไขแผนฟื้นฟูปฏิบัติการอาจมีการเลื่อนการประชุมได้อีก คือ กรณีที่ที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติให้แก้ไขแผนฟื้นฟูปฏิบัติการตามที่ผู้เสนอขอแก้ไข แต่ปรากฏว่าในวันนั้นผู้ทำแผนไม่ได้มาประชุมด้วย กรณีเช่นนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะสั่งเลื่อนการประชุมออกไปเพื่อสอบถามผู้ทำแผนว่าจะยอมให้แก้ไขแผนฟื้นฟูปฏิบัติการ ตามที่ที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติให้แก้ไขหรือไม่ โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะแจ้งกำหนดนัดประชุมใหม่ในที่ประชุมครั้งนั้นเลย และถือว่า เจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือผู้ทำแผนที่ไม่ได้มาประชุมได้ทราบกำหนดนัดดังกล่าวแล้ว⁴¹

หากในวันประชุมครั้งที่เลื่อนมาผู้ทำแผนไม่มาประชุมอีก เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติว่าจะให้มีการตั้งผู้ทำแผนคนใหม่แทนผู้ทำแผนคนเดิมหรือไม่ หากที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติให้ตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะจัดให้มีการลงมติเลือกผู้ทำแผนคนใหม่แต่หากที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติไม่ให้ตั้งผู้ทำแผนคนใหม่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติว่าจะยอมรับแผนฟื้นฟูปฏิบัติการที่มีการแก้ไขหรือไม่ต่อไป

3.2.8.3 การแก้ไขแผนฟื้นฟูปฏิบัติการ

แม้กฎหมายจะมุ่งหมายให้มีแผนฟื้นฟูปฏิบัติการหลักที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาของที่ประชุมเจ้าหนี้ โดยให้ผู้ทำแผนซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากศาลเป็นผู้ทำหน้าที่นี้ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าบุคคลอื่นอันได้แก่ เจ้าหนี้ ลูกหนี้ จะสิ้นสิทธิ์ในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องของแผนฟื้นฟู

⁴⁰ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/49.

⁴¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/48 วรรคสอง.

กิจการ หรือแม้แต่จะเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาในแนวทางอื่น เพราะกฎหมายมิได้ห้ามการเสนอแผนฟื้นฟูกิจการในลักษณะการแข่งกับแผนฟื้นฟูกิจการเดิม

แต่การเสนอแผนแข่งกับแผนฟื้นฟูกิจการเดิมจะต้องเสนอในลักษณะเป็นข้อเสนอขอแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการที่เสนอ โดยผู้ทำแผน และขอแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการต้องมีความชัดเจนเพียงพอที่จะให้เห็นว่า การขอแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการนี้ต้องการให้แก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการในส่วนตัว และมีข้อความใดที่นำมาใช้แทนข้อความเดิมในแผนฟื้นฟูกิจการ หรือนำมาใช้แผนฟื้นฟูกิจการเดิมทั้งหมดด้วย ขอแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการขนาควมมีทั้งที่มีลักษณะเป็นเพียงเรื่องปลีกย่อย เรื่องหลักการบางประการ หรือแม้แต่การแก้ไขหลักการสาระสำคัญของแผนฟื้นฟูกิจการก็ได้ เช่น อ่านมีการขอแก้ไขแผนให้เจ้าหนี้บางรายได้รับชำระหนี้ในอัตราส่วนมากขึ้น ให้เปลี่ยนผู้บริหารแผน ให้เปลี่ยนแนวทางในการแปลงหนี้เป็นทุนให้เป็นแปลงหนี้เป็นตราสาร เป็นต้น

การเสนอแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการมีรายละเอียดดังนี้

1) การเสนอขอแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการแผนฟื้นฟูกิจการที่ผู้ทำแผนส่งให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ หากเจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือแม้แต่ผู้ทำแผนเอง เห็นว่ายังมีใช้แนวทางแก้ไขปัญหากิจการของลูกหนี้ที่เหมาะสมหรือถูกต้อง บุคคลดังกล่าวมีสิทธิ์ที่จะขอแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการที่ผู้ทำแผนได้จัดทำขึ้น โดยยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่า 3 วัน

ในกรณีที่เจ้าหนี้หรือลูกหนี้เป็นผู้ขอแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการ เจ้าหนี้หรือลูกหนี้ต้องส่งสำเนาคำขอแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการให้ผู้ทำแผนทราบล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่า 3 วันด้วย และหากการขอแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการเป็นการแก้ไขโดยเปลี่ยนตัวผู้บริหารแผน ผู้ขอแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการต้องส่งหนังสือยินยอมของผู้ที่จะให้เป็นผู้บริหารแผนไปพร้อมคำขอแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการด้วย

2) การลงมติในข้อเสนอขอแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการของที่ประชุมเจ้าหนี้ เมื่อมีผู้เสนอขอแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการ ในวันประชุมเจ้าหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินจะให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติว่าจะยอมให้มีการแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการตามที่ผู้เสนอหรือไม่ โดยในการลงคะแนนนั้นอาจสามารถแยกประเด็นในการขอเสนอแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการได้ก็อาจจะให้ลงคะแนนเป็นประเด็นไป ในกรณีที่ไม้อาจแยกประเด็นได้ก็อาจให้ลงคะแนนเป็นรายฉบับที่มีการเสนอขอแก้ไขแผนฟื้นฟูกิจการ การลงคะแนนนี้ใช้มติธรรมดา คือกมติของเจ้าหนี้ฝ่ายที่มีจำนวนหนี้ข้างมากของจำนวนหนี้ที่มาประชุมด้วยตัวเองหรือมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมาลงคะแนน และได้ลงคะแนนในมตินั้น

ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติไม่ยอมให้แก้ไขแผนฟื้นฟูปฏิบัติการตามที่มีผู้เสนอ ข้อเสนอขอแก้ไขแผนฟื้นฟูปฏิบัติการนั้นก็ตกไป แต่ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติยอมให้แก้ไขแผนฟื้นฟูปฏิบัติการตามที่มีผู้เสนอ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะถามผู้ทำแผนว่าจะยอมให้แก้ไขแผนฟื้นฟูปฏิบัติการตามที่ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติให้แก้ไขหรือไม่

ถ้าผู้ทำแผนมาประชุมด้วยและผู้ทำแผนยอมให้แก้ไขแผนฟื้นฟูปฏิบัติการตามที่ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติยอมให้แก้ไข ขอแก้ไขแผนฟื้นฟูปฏิบัติการดังกล่าวจะถูกรวมเข้าไว้กับแผนฟื้นฟูปฏิบัติการ และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติว่าจะยอมรับแผนฟื้นฟูปฏิบัติการที่ได้แก้ไขแล้วหรือไม่ต่อไป ถ้าผู้ทำแผนไม่ได้มาประชุมด้วย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จากตั้งเลื่อนการประชุมออกไป เพื่อรอสอบถามผู้ทำแผนว่าจะยอมให้แก้ไขแผนฟื้นฟูปฏิบัติการตามที่ที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติให้แก้ไขหรือไม่ และหากในคราวที่ประชุมที่เลื่อนมา ถ้าผู้ทำแผนยอมให้แก้ไขแผนฟื้นฟูปฏิบัติการ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติว่าจะยอมรับแผนฟื้นฟูปฏิบัติการที่ได้แก้ไขแล้วต่อไป⁴²

ถ้าผู้ทำแผนไม่ยอมให้แก้ไขแผนฟื้นฟูปฏิบัติการ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติว่าจะยอมรับแผนฟื้นฟูปฏิบัติการของผู้ทำแผนหรือไม่ หากที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติยอมรับแผนฟื้นฟูปฏิบัติการของผู้ทำแผน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะเสนอให้ศาลพิจารณาเห็นชอบแผนฟื้นฟูปฏิบัติการต่อไป ที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่มีมติยอมรับแผนฟื้นฟูปฏิบัติการของผู้ทำแผน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะให้ที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติว่าตั้งผู้ทำแผนคนใหม่หรือไม่ต่อไป⁴³

3.2.8.4 การประชุมเจ้าหนี้เพื่อยอมรับแผนฟื้นฟูปฏิบัติการ

ในการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟูปฏิบัติการ ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดขอแก้ไขแผนฟื้นฟูปฏิบัติการ เมื่อที่ประชุมเจ้าหนี้พิจารณาแผนฟื้นฟูปฏิบัติการแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะให้ที่ประชุมเจ้าหนี้แต่ละกลุ่มลงมติว่าจะยอมรับแผนฟื้นฟูปฏิบัติการที่ผู้ทำแผนเสนอมาหรือไม่ แต่หากมีผู้เสนอขอแก้ไขแผนฟื้นฟูปฏิบัติการ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จัดให้ที่ประชุมพิจารณาข้อเสนอขอแก้ไขแผนฟื้นฟูปฏิบัติการก่อน เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนเกี่ยวกับการเสนอขอแก้ไขแผนฟื้นฟูปฏิบัติการแล้ว ลงมติว่าจะยอมรับแผนฟื้นฟูปฏิบัติการหรือไม่ต่อไป การลงมติยอมรับแผนฟื้นฟูปฏิบัติการเกี่ยวข้องกับเรื่องดังต่อไปนี้

⁴² พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/48 วรรคหนึ่ง และ วรรคสอง.

⁴³ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/51 วรรคหนึ่ง.

1) เจ้าหนี้ที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนและสิทธิในการออกเสียง

เจ้าหนี้ที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนคือ เจ้าหนี้ที่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ส่วนจะมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในจำนวนเท่าใด ขึ้นอยู่กับว่าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งเกี่ยวกับคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้เป็นจำนวนเพียงใด เจ้าหนี้ก็จะมีสิทธิออกเสียงเท่ากับจำนวนหนี้ที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สั่งอนุญาต อย่างไรก็ตามเนื่องจากกระบวนการฟื้นฟูกิจการเป็นเรื่องที่ต้องกระทำโดยความรวดเร็ว ในบางครั้งการตรวจสอบและการสั่งการในเรื่องคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการอาจไม่สามารถกระทำให้เสร็จสิ้นได้ทันเวลาที่จะต้องประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการ กฎหมายจึงได้วางช่องทางในการแก้ไขในกรณีที่จะต้องมีการประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยังมีคำสั่งในเรื่องคำขอรับชำระหนี้ โดยให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่จะมีคำสั่งให้เจ้าหนี้รายใดที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยังมีคำสั่งในเรื่องคำขอรับชำระหนี้ให้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้

โดยให้เจ้าหนี้ที่ไม่มีผู้โต้แย้งในคำขอรับชำระหนี้ที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้เต็มจำนวนหนี้ตามที่ระบุไว้ในคำขอรับชำระหนี้ ส่วนกรณีที่มีคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้รายใดมีผู้โต้แย้ง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะทำการสอบสวน โดยด่วนและมีคำสั่งให้ออกเสียง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งเพียงใดเจ้าหนี้จะมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้เพียงนั้น และคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นที่สุดไม่สามารถอุทธรณ์ไปยังศาลได้

อย่างไรก็ตามคำสั่งนี้จะมีผลให้เจ้าหนี้ที่มีสิทธิออกเสียงเป็นจำนวนเท่าใดเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อสิทธิในการได้รับชำระหนี้ของเจ้าหนี้รายอื่น กล่าวคือเจ้าหนี้รายนั้นจะได้รับชำระหนี้เป็นจำนวนเท่าใดก็ขึ้นอยู่กับว่าในชั้นพิสูจน์นี้ เจ้าหนี้รายนั้นสามารถพิสูจน์นี้ได้เป็นจำนวนเท่าใด เจ้าหนี้ก็จะได้รับชำระหนี้ตามจำนวนที่เจ้าหนี้พิสูจน์ได้ และหากเจ้าหนี้รายนี้ได้ลงมติแล้ว มติของที่ประชุมเจ้าหนี้เป็นเช่นใดก็จะเป็นเช่นนั้นตลอดไปจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงมติ แม้ต่อมาจะปรากฏว่าเจ้าหนี้รายนั้นได้รับชำระหนี้เป็นจำนวนอื่นก็ตาม

2) เจ้าหนี้ที่ถือว่ายอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ⁴⁴

เจ้าหนี้บางประเภทกฎหมายไม่ต้องการให้ลงมติว่าจะยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการหรือไม่ ด้วยกฎหมายให้ถือว่าเจ้าหนี้ประเภทนี้ยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ ซึ่งเจ้าหนี้ประเภทนี้คือเจ้าหนี้ที่ไม่ได้รับผลกระทบจากแผนฟื้นฟูกิจการ ประกอบด้วย

⁴⁴พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/46 ทวิ

(1) เจ้าหนี้ที่ได้รับข้อเสนอจากผู้ทำแผน ให้ได้รับชำระหนี้ที่เต็มจำนวนพร้อมดอกเบี้ย และจะได้รับชำระหนี้ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการ และเจ้าหนี้ยังคงมีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามสัญญาหรือข้อตกลงเดิมต่อไป โดยถือเสมือนว่าลูกหนี้ไม่เคยตกเป็นผู้ผิดนัดเลย จะเห็นได้ว่าเจ้าหนี้ประเภทนี้ไม่ได้รับผลกระทบจากแผนฟื้นฟูกิจการเลย เนื่องจากตนเองได้รับชำระหนี้เต็มจำนวนพร้อมทั้งดอกเบี้ยด้วย กฎหมายจึงถือว่าได้ยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการแล้ว

(2) เจ้าหนี้ที่ได้รับข้อเสนอจากผู้ทำแผน ให้ได้รับชำระหนี้ตามสัญญาหรือข้อตกลงเดิม เจ้าหนี้ประเภทนี้ต่างจากเจ้าหนี้ประเภทแรก คือ เจ้าหนี้ประเภทแรก ลูกหนี้ได้ผิดนัดชำระหนี้แล้ว แต่เจ้าหนี้ประเภทนี้ ลูกหนี้ยังไม่ผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งเจ้าหนี้ประเภทนี้ก็ไม่ได้รับผลกระทบจากแผนฟื้นฟูกิจการเหมือนเจ้าหนี้ประเภทแรกเพราะตนเองได้รับชำระหนี้ตามสัญญาหรือข้อตกลงเดิมทั้งหมด กฎหมายจึงถือว่าได้ยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการแล้ว

(3) เจ้าหนี้ตามมาตรา 130 ทวิ ซึ่งก็คือเจ้าหนี้ที่มีสิทธิได้รับชำระหนี้ต่อเมื่อเจ้า ได้รับชำระหนี้เต็มจำนวนแล้ว หรือเรียกว่าเจ้าหนี้อายุสิทธิ ซึ่งเจ้าหนี้ประเภทนี้ก็จะไม่ได้รับผลกระทบตามแผนฟื้นฟูกิจการ เพราะเจ้าหนี้ประเภทนี้จะได้รับชำระหนี้ต่อเมื่อเจ้าหนี้อื่นได้รับชำระหนี้แล้ว ซึ่งหากลูกหนี้ล้มละลายเจ้าหนี้ประเภทนี้ไม่มีทางได้รับชำระหนี้แน่นอน กฎหมายจึงถือว่าได้ยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการแล้ว

3.2.8.5 มติยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ

มติยอมรับแผน ของที่ประชุมเจ้าหนี้ นั้น จะต้องพิจารณาจากการลงมติของเจ้าหนี้ในที่ประชุมเจ้าหนี้แต่ละกลุ่ม โดยอาจเป็นได้สองกรณีคือ

- 1) มติพิเศษของที่ประชุมเจ้าหนี้แต่ละกลุ่มทุกกลุ่ม หรือ
- 2) มติพิเศษของที่ประชุมเจ้าหนี้อย่างน้อยหนึ่งกลุ่ม โดยนับรวมจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้ที่เห็นด้วยในทุกกลุ่มแล้ว ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนหนี้ของเจ้าหนี้ที่เข้าประชุมและออกเสียง⁴⁵ อันเป็นการผ่อนคลายนใจของมติลง เพื่อให้มีการยอมรับแผนได้ง่ายขึ้น เป็นการป้องกันมิให้กระบวนการฟื้นฟูต้องหยุดชะงักเพราะเจ้าหนี้รายใหญ่ไม่เห็นชอบด้วยแผน

- 3) กรณีไม่มีมติจากที่ประชุมเจ้าหนี้ แผนของผู้ทำแผน หรือแผนของผู้ทำแผนคนใหม่ ถ้าที่ประชุมเจ้าหนี้ไม่มีมติพิเศษยอมรับหรือไม่ลงมติประการใด หรือไม่มีเจ้าหนี้ไปประชุม เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานต่อศาลเพื่อศาลพิจารณาและมีคำสั่งต่อไป

⁴⁵ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/46.

3.2.8.6 การพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูของศาล

เมื่อที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติยอมรับแผนแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์จะรายงานมติดังกล่าวต่อศาล เพื่อพิจารณาว่าเห็นชอบด้วยแผนหรือไม่ โดยศาลจะพิจารณาจากคำชี้แจงของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และผู้ทำแผน รวมทั้งข้อคัดค้านของลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ที่มีสิทธิออกเสียง

1) กรณีศาลเห็นชอบด้วยแผน

กฎหมายกำหนดให้ศาลเห็นชอบด้วยแผน เมื่อได้พิจารณาถึง

(1) รายการในแผนครบตามมาตรา 90/42 เว้นแต่ ศาลเห็นว่าข้อที่ขาดหายไปมิใช่สาระสำคัญ

(2) ข้อเสนอในการชำระหนี้

ก) ไม่ทำให้สิทธิของเจ้าหนี้ในกลุ่มเดียวกันได้รับการปฏิบัติเท่าเทียมกัน

ข) เป็นไปตามลำดับที่กฎหมายกำหนดในเรื่องการแบ่งทรัพย์สินในคดีล้มละลาย หากมติยอมรับแผนนั้นไม่มติพิเศษของเจ้าหนี้ทุกกลุ่ม เว้นแต่เจ้าหนี้นั้นให้ความยินยอม

(3) เมื่อดำเนินการตามแผนสำเร็จแล้ว เจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้ไม่น้อยกว่ากรณีล้มละลาย⁴⁶

เมื่อศาลได้มีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน และแจ้งคำสั่งให้แก่ผู้บริหารแผนและผู้ทำแผนแล้ว บรรดาสิทธิและอำนาจหน้าที่ผู้ทำแผนจะตกเป็นของผู้บริหารแผนต่อไป⁴⁷

2) กรณีศาลไม่เห็นชอบด้วยแผน

หากศาลมีคำสั่งไม่เห็นชอบด้วยแผน ศาลจะพิจารณาต่อไปว่า ควรให้ลูกหนี้ล้มละลายหรือไม่ซึ่งในกรณีนี้ หากลูกหนี้ได้ถูกฟ้องล้มละลายไว้ก่อนแล้ว และคดีได้ถูกงดไว้และศาลเห็นสมควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย ศาลจะมีคำสั่งยกคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการแล้วดำเนินคดีล้มละลายต่อไป แต่ถ้าลูกหนี้ไม่ได้ถูกฟ้องล้มละลายอยู่ก่อน หรือศาลเห็นว่าไม่ควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย ศาลก็จะสั่งให้ยกคำร้องขอให้ฟื้นฟูกิจการนั้นเสีย

3.2.9 การควบคุมและตรวจสอบแผนฟื้นฟูกิจการ

หลังจากที่ศาลมีคำสั่งให้ลูกหนี้ฟื้นฟูกิจการแล้ว ก็จะมีการตั้งคณะกรรมการเจ้าหนี้ขึ้นมาเพื่อเป็นตัวแทนของเจ้าหนี้ โดยกฎหมายบัญญัติให้ ที่ประชุมของเจ้าหนี้ที่ลงมติตามมาตรา 90/46

⁴⁶ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/58.

⁴⁷ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/59.

ยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการ อาจตั้งคณะกรรมการเจ้าหนี้แทนเจ้าหนี้ทั้งหลาย ในการสอดส่องดูแลการปฏิบัติงานตามแผนฟื้นฟูกิจการได้ โดยคณะกรรมการเจ้าหนี้ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน และไม่เกิน 7 คน โดยเลือกจากเจ้าหนี้ จะมีผู้แทนเป็นกรรมการเจ้าหนี้เกินกว่า 1 คนไม่ได้⁴⁸

กฎหมายฟื้นฟูกิจการของประเทศไทย ได้บัญญัติถึงหน้าที่ของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ มีหน้าที่จะต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในรอบ 3 เดือน⁴⁹

3.2.10 มาตรการการลงโทษ

ในกรณีที่ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ ไม่ดำเนินการตามแผนฟื้นฟูกิจการหรือปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือขาดคุณสมบัติของผู้บริหารแผนตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง หรือมีเหตุอื่นที่ไม่สมควรเป็นผู้บริหารแผนต่อไป เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงาน หรือคณะกรรมการเจ้าหนี้ หรือผู้บริหารของลูกหนี้มีคำขอโดยทำเป็นคำร้องศาลจะมีคำสั่งให้ผู้บริหารแผนพ้นจากตำแหน่ง หรือมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่เห็นสมควรก็ได้⁵⁰

สำหรับมาตรการการลงโทษ ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผน กฎหมายฟื้นฟูกิจการของไทยบัญญัติอัตราโทษไว้โดยเฉพาะนอกเหนือจากกฎหมายอาญา กล่าวคือ ผู้ใดเป็นผู้บริหารชั่วคราว ผู้ทำแผน ผู้บริหารแผนชั่วคราว ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต หรือกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายฟื้นฟูกิจการ โดยมุ่งหมายให้เกิดความเสียหายแก่ลูกหนี้หรือเจ้าหนี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500,000 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ⁵¹

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามกฎหมายล้มละลายว่าด้วยหมวดการฟื้นฟูกิจการ ที่เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือไม่สั่งการ หรือกระทำการหรือไม่กระทำการ อันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งระบุขอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ผู้นั้นจะต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆด้วย⁵²

⁴⁸ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/55.

⁴⁹ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/66.

⁵⁰ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/67.

⁵¹ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/88.

⁵² พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483. มาตรา 90/89.